

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: Kiadja:
VÉSZI JÓZSEF. BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k. (7), 1/4 évre
7 k. (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér. (1.20 irt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Hic sunt leones.

Budapest, április 27.

(L.) A régi térképrajzolók a földabrosznak ama részeire, amelyekről semmi adatot nem tudtak, egyszerűen odairták: *hic sunt leones*, — itt oroszlánok laknak. Körülbelül annyit jelentett ez a naiv fölírás, mint a mesék Bergengóciája, vagy az Óperencián tul eső részek. Ott megszűnik a rendes föld és kezdődik a földrajzi romantika, furcsa népek, különös teremtmények világa. Ott az ember esetleg lelógathatja a lábát a nagy semmibe. Ősmeretlen, fantasztikus vidékek azok, ahol az oroszlánok laknak.

Magyarország még mindig ebben a furcsa formában él az európai nemzetek köztudatában. Hajh, be fantasztikus egy nép vagyunk mi a Nyugat szemében! Rólunk lehet még regényes regényt írni, amelyben barokk fordulatokban szövik össze minden elképzelhető fantazma. Még a komoly, okmányyszerű értékre törekvő utleírás is belefestheti Magyarországra a világ minden színét-mázát, és nincs olyan lehetetlenség, amely a külföldi írók Magyarországon ne kapna stilszerű helyet. Ki veszi komolyan, hogy a magyarok Európában európai néppé lettek? Ki hiszi el, hogy a tizenhét millió csikós és kanász gözgépek körül sürgölődik, könyvet olvas és ír, tudós, művész, modern ember? Ki tudja, hogy ezer év alapozó munkájának végére jártunk s most már a palota falait és ivet építjük?

Európában általában nem vettek és nem vesznek tudomást minderről. A Nyugatról Kelet felé özönlő utasok megállnak Bécsnél s szentül hiszik, hogy ha még egy tapodtával odébb mennének, ama fantasztikus, orosz-lánok lakta világba jutnának, ahol a századvégi ember legfeljebb valami kutató expedícióval tartaná lehetőknek a körültekintést.

Bécs az utolsó állomás, ott megakad az idegenforgalom óriás árja, visszakanyarodik vagy lecsap dél felé. Az osztrák császárvárosban, Luegerék főhadiszállásán, természetesen örömmel nézik a gyűlölt magyar versenytárs mellözését s nincs olyan bécsi ember, aki az idegen figyelmét felhívna a konkurrens fővárosra, aki elmondaná, hogy négy órával odébb van egy metropolis, amely amerikai gyorsasággal bontja ki a földből palotáit, lázas, modern életet rejt magában, dolgozik, fárad, sikereket küzd ki, s ha ma még nem is versenyezhet teljesen Béccsel, mégis feltartóthatatlanul utban van oda, hogy nagy stílus és fejlettség dolgában egyenlő rangba helyezkedjék amazzal, sőt kezdő erejével, egészséges ifju lendülettel le is kűzde. Nincs ember odaát, aki elmondaná, hogy a Lajta mögött van egy ország, amely a természet legcsodásabb remekeivel kínálja meg az utast, tengert nyit meg előtte délen és hófehér havasokkal kínálja meg északon, megcsillogtatja nyugaton a Balaton méltóságos panorámáját és vadregényes, dusformájú Svájcot ad neki Erdélyben. Hát a pezsgő nemzeti élet, a speciális, gazdag költészeti és mindenképp érdekes népelet, amely változatosabb és festőibb minden más európai országénál! Hát nagy gazdasági kincseink, dus fürdőink, óriás mezőgazdaságunk, erősen nekiindult iparunk, minő vonzó tanulságokkal kínálna meg az idevetődő intelligens idegent! De hiába várjuk őket erre az autopsziára: Bécsnél megakad az áram. A Lajtán túl, — így gondolkodnak a Nyugaton — ama bizonyos orosz-lánok laknak.

Ennek a sem Európához, sem hozzánk nem illő állapotnak egyik oka az, hogy a Nyugatot a Kelettel összekötő hatalmas utvonat, amelyet a keleti expresszvonatok járnak végig, érinti ugyan Budapestet, de aztán e nagy vonatok el is viszik az utast tőlünk

ugy, hogy színünket sem látja. A nagy expresszeknek közönsége, amelyet a legválogatottabbnak kell tartanunk, kupéja párnáin alszva át a magyar vonalat, s Bécs után Belgrádban ébred fel. Volt Magyarországon, a nélkül, hogy tudomást vehetett volna róla. És ezen a bajon eddig nem segítettek.

Vége a kereskedelemügyi miniszter buzgóságának sikerült jóvá tenni a régi hibát. A berlin-konstantinápolyi új expresszvonat, amelynek első különvonata ma reggel hagyta el Berlint, s most éjjel érkezett Budapestre, ránk nézve előnyös menetrendet kapott s azonfelül, hogy szédítő gyorsasággal és pazar kényelemmel szállítja Középeurópa legnagyobb göcöntjából, Berlinből az utast a Keletre, egyuttal lehetővé teszi, hogy a német birodalmi fővárosban összesereglegő nagy közönség könnyen eljuttassék is és megősmérkedhetik velünk vagy legalább impressziókat szerzhettek erről az országról. Többet nem is kívánhatunk egyelőre. Bizunk abban, hogy aki csak egy kicsit is körülnézett minálunk, kitörli emlékezetéből az elferdített, sokszor naiv, sokszor rosszakaratu képeket és megérzi, hogy nyugati ember létére otthon érezheti magát itt, nem kerül veszedelmesen exotikus, kezdteljes országba, élvezheti a maga komfortját s ami fő, bőséges tanulságokkal gazdagodhatik. Szép gondolat, természetesen eszme volt Budapest kapuinak e megnyitása, bizunk benne, hogy üdvös hatása nem sokára érezhetővé valik.

Mialatt e sorokat írjuk, az új vonat megérkezett a magyar fővárosba s magával hozta a német birodalom kitűnő szakértőit és a külföldi sajtó képviselőit. Üdvözljük őket Budapest falai közt, szíves magyar vendégszeretettel, Liza'ommal. Egy teljes napot töltenek körünkben: nézzenek szét nálunk, vegyék fel rólunk a láttelepet, bíráljanak meg, tanulmányozzanak minket őszinte, nyílt-

TÁRCA.

Shakespeare.

(Première a Nemzeti Színházban.)

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: **Abrányi Emil.**

Ki az, aki Shakespeare-ről méltó darabot írhatna? Méltó darabot. Shakespearehez méltó darabot.

Talán olyan ember írhatná meg, aki zseni dolgában egyenlő rangú vele. A kinek a fantáziája éppen olyan ragyogó, a jellemző ereje éppen olyan kolosszális, a nyelve éppen olyan csodaszép és csodaerős.

Shakespeare a világ legnagyobb drámaírója. A legszebb, legnagyobb, legtökéletesebb daraboknak ő a szerzője. Ki tud szindarabot írni Shakespeare-ről, akinél remekebb szindarabokat még senki sem írt ezen a teremtett világon?

Talán maga Shakespeare írhatott volna méltó darabot önmagáról, mint ahogy a hírneves, nagy piktorok önmagukat festették a legtökéletesebben. Van-e valami jellemzőbb, mesteribb a Rembrandt maga-festette arcképénél?

Érdekes, hogy az igazán nagy költők, a világirodalom nagy drámaírói nem írtak szindarabot Shakespeare-ről. Göthének, Schillernek, Hebbelnek nincs Shakespeare-című darabja. Katona József sem dolgozta föl drámailag Shakespeare életét. A kiváló francia drámaírók sem mertek, vagy akartak hozzányulni a brit óriás alakjához.

A Laube és Brachvogel-féle kis ügyeskedők azok, akik bátran neki mennek a nagy és híres drámaírók életrajzának, romantikus mesét szer-

kesztenek, tele hazug epizódokkal és Göthét, Schillert, Shakespeart, Calderont dagályos, eszmörletes frázisok közepette hurcolják a mulatni vágyó közönség elé.

Franciaországban egy tizedrangú dramolett és egy fantasztikus operaszöveg vitte színpadra Shakespeart. Amannak *La jeunesse de Shakespeare*, ennek *A szentivánéji álom* a címe. Ehhez az utóbbihoz egy kiváló francia zeneszerző szolgáltatott finom és poetikus muzsikát: Ambroise Thomas, a *Mignon* szerzője, aki *Hamlet*et is feldolgozta zenedrámának a maga módja szerint. (Csupa pöz és dagály ez a francia Hamlet s éppen úgy énekel, mint Sarah Bernhardt.)

A hatvanas és hetvenes években egy magyar kompiáció is hányódott-vetődött vidéki színpadokon *Shakespeare élete és halála* cím alatt. Nem láttam soha. Szerzőségével Mohár Györgyöt gyanusítják, aki állítólag többször játszotta ezt a darabot (tömrédek tablóval és görögűzzel) és falrengető hatással deklamálta Shakespeare szerepét nyári színlőkörökben és különböző improvizált színpadokon.

Két okból nem mernék szindarabot írni Shakespeare-ről, ha drámaíró volnék. Először azért, mert érezném, hogy nem tudom méltóképpen megszólaltatni a színpadon Shakespeart, aki a jellemrajznak és a színpadi nyelvnek legnagyobb mestere. Másodszor azért, mert Shakespeare életreza olyan kevés anyagot kínál, — amit élete folyásáról teljes bizottsággal tudunk, olyan egyszerű és igénytelen, hogy abból drámát fabrikálni nem lehet; csupa fantazmagóriát pedig nem akarnék föltálatni a publikumnak.

Az öreg Dumas, a briliáns élőfél és a felületel, nagy mondások kedvelője: Shakespeare-

ről egyszer valami szép és találó mondást röpi-tett világára. Neki tulajdonítják a következő aper-szüt: *Isten u'dán legtöbbet Shakespeare alkotott.*

Ez a rövid mondas tökéletesen jellemzi Shakespeare teremő erejének immenzis gazdagságát. Dramáinak gyűjteménye a mindenséget tükrözi vissza. Darabjaiban minden emberi szenvedély megszólal. Nincs az emberi léleknek olyan rejteke, ahová Shakespeare be ne világított volna. Nincs a természetnek olyan színe, amit Shakespeare ne alkalmazott volna kifogyhatatlan, végtelen változatossággal. Ahogy a természetet káprázatos gazdagsága közziklta és drága ércet, tengert és harmateppest, százados tölgyfát és lelheltszerű finomsággal formált virágkelyhet, ir-tózatos erejű orosz-lánt és himporos szárnyú pillangót produkál: Shakespeare-nél is megtaláljuk a legzordabb erőt és a legfinomabb gyöngédsé- get, a legbestialisabb szenvedélyt és a legéde- sebb báj, a legsötétebb bünt és a legféhérebb ártatlanságot.

Igen. Shakespeare annyit teremtett és olyan könnyen produkált, mint az őt alkotó erő. S még egy pontban hasonlít bozzá: alkotásai mögött ő is rejte marad. Az őt erő nem jelentkezik egyéni formában, hogy mutogassa magát és bezebelje az emberek dieserétét. Shakespeare a maga élet- rajzával, a maga élettörténetével nem toladodik elő, hogy a világot elkábítsa vele. A legnagyobb lángész, aki valaha fényt vetett a mi planetánkra és biztosította magának a legtündöklőbb halha- tatlanságot: olyan eivonult, zajtalan, események- ben szegény életet élt, mint a legutolsó londoni nyárspolgár, aki akkoriban eljárt a Globe és Blackfriars-színház földszintjére és a *Hableányhoz* címzett koromban sorözött.

Shakespeare életrajzát ezekkel a sorokkal vezeti be egyik angol biográfusa: *A life of peaco*

szemű judiciummal. Idegen országba jöttek közénk, de reméljük, hogy otthon találják magukat. S amit tapasztaltak, számoljanak be róla. Mi, akik erős, egészséges országot akarunk ezen az ősi földön építeni, itt is, ott is bemutattuk munkánkat, civilizációnkat, tehetségünket a nagy világszadalmakon; azon voltunk eddig is, hogy kész képet adjunk magunkról, s hogy ennek a törekvésünknek megvolt a hatása, arról a párisi világiállítást magyar osztálya tanuskodik, a ritka gyorsasággal elkészült és berendezett magyar palota, amelyről dicsérettel szól az egész sajtó. Azonfelül ujabbban a magyar emberek ezrei járják be a művelt Nyugatot, tanulni, okulni, tapasztalni. A magyarság egygyé forrt Európával, felkeresi, meglátogatja. Most Európa visszaadhatja a látogatást. Csak ezzel a kölcsönös közeledéssel, ezzel a bensőséges érintkezéssel érhetjük el azt, hogy érdemünkhöz méltón, az igazsághoz híven bánjanak velünk. Amire pedig most már, ezer éves erős Európa-védő munka után végre is részolgáltunk.

Ezt a szép célt szolgálja az a hatalmas gép, amely Berlintől Budapesten át a Keletre röpti a nagy utazó közönséget. Aki idefelé dirigálta azt a nagy gépet, számot tarthat minden magyar ember köszönétére.

BELFÖLD.

A delegációk. Egy bécsi táviratunk jelenti, hogy a delegációk május 12-ikén ülnek össze Budapesten.

Gulner Gyula államtitkár üdvözlése. Gulner Gyula kinevezését az egész országban osztatlan örömmel fogadták s az új államtitkár igen sokan üdvözlötték. Az üdvözlők közt első volt Vaszary Kólos hercegrímás, ki Balatonfüredről a következő táviratot küldte:

„Államtitkárrá történt kinevezetése alkalomból fogadja legközelebbi üdvözlőmet. Vaszary Kólos bírnok hercegrímás.”

Részben levélben, részben táviratban fejezték ki szerencsekívánataikat *Csáka György* kalocsai érsek, *Wallasics Gyula*, *Daranyi Ignác* és *Plósz Sándor* miniszterek, *Erdélyi Sándor*, *Ferzevics Albert*, *Látközy Imre* főrendházi tag, közéletünknek még számos előkelő alakja, azonkívül az abonyi társas-körök és a község elöljáróságai.

Az új kölcsön. A félhivatalos *Bud. Tud.* értesülése szerint azt az egyezményt, amelyet a kormány a Rothschild-csoporttal az új koronás járadék kibocsátása tárgyában kötött, a legközelebbi napokban írják alá. Az átvételi árfolyam előreláthatólag csak a jövő hónap elején lesz közölhető.

Az országgyűlési szabadelpárt tagjait tisztelettel kéri a párt elnöksége, hogy a képviselőház úgy hétfő mint keddi ülésének már az elején teljes számmal megjelenjenek, különösen az utóbbi ülés elején, mert az névszerinti szavazással fog kezdődni.

A Reichsrath egybehívása. A cseh tartománygyűlésnek még ma is javában folyt a Pacak-indította vita a nyelvkérdés körül. Mindjárt e vita elején, sőt már az előző napon tartott választógyűléseken a legelőször *obstruáció*t jelentettek be tudvalevőleg a csehek. Ily körülmények közt éppenséggel nem lehet bizalommal nézni a reichsrath legközelebbi összejutása elé, amelyről ma ad hirt egy bécsi táviratunk, azt mondván, hogy mivel május 5-én véget ér a tartománygyűlések ülészaka, a *Reichsrath* május 8-ára ül össze. Az erre vonatkozó császári kézirat vasárnap fog megjelenni a hivatalos lapban.

Berlin—Budapest—Konstantinápoly. A berlin-budapest-konstantinápolyi expressz-vonat, ez az új nemzetközi vonat, melynek forgalomba helyezése annyi nehézségbe ütközött, ma reggel kezdte meg próbatúját Berlin és Budapest között. A nemzetközi hálókoosi-társaság, amelynek segítségével a vonat berendezkedett, nagy megnyitó ünnepélyt rendezett a vonat forgalomba helyezése alkalmával, melyre meghívta az érdekelt vasutigazgatóságok, valamint a vonatot által átszelt országok sajtójának képviselőit. A vonaton, mely ma reggel 7 óra 15 perckor indult Berlinből, ma éjfélkor a következő vendégek érkeztek Budapestre: *Budde* ezredes, a német nagy vezérkar vasuti osztályának főnöke, a porosz államvasutak részéről *Möllhausen* valóságos titkos kormánytanácsos a közmunkaminisztériumban, von der *Leyen* valóságos titkos főkormánytanácsos, *Schneider* titkos építészeti főtanácsos, *Behrendt* titkos kormánytanácsos a német birodalmi vasuti hivatalban, *Kobelt* titkos postafőtanácsos, *Kranold* a berlini kir. vasutigazgatóság elnöke, dr. *Nieden* építészeti főtanácsos, *Herrmann*, a borszlói kir. vasutigazgatóság elnöke, dr. *Siemens*, a német birodalmi bank igazgatója és a keleti vasutak igazgatónácsának tagja, a hálókoosi társaság részéről *Nagelmackers* vezérigazgató, *Schröder* igazgató, *Chouffart*, a számvévo osztály igazgatója és von der *Leyen* igazgató; a belga sajtó részéről *de Valfelle*, továbbá hat németországi újságíró, köztük dr. *Lanser* udvari tanácsos, a *Norddeutsche Allgemeine Zeitung* és dr. *Pressberg B.*, a Post szerkesztője. A vendégek a *holnapi napot* itt töltik és tiszteletükre holnap, szombaton esti 6 1/2 órakor a M. Kir. Államvasutak igazgatósága a Royal-szállóban *bankettet* ad, amelyen

Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter is részt fog venni. A társaság holnap éjjel utazik tovább Konstantinápolyba, Belgrádba és Szófiába hosszabb tartózkodás van kitárába véve; az utasok mindkét helyütt az ottani államvasutak vendégei lesznek. Konstantinápolyban a keleti vasutak fogják a házigazda szerepét játszani és onnan Brüsszba (Kis-Ázsia) is van egy kirándulási tervbe véve. A vissza-utazás május 6-ikán történik, úgy, hogy a társaság 7-ikén este érkezik Budapestre. Budapestről az *Ottón* és a *Budapesti Újságírók Egyesületének* egy-egy képviselője részt vesz az utazásban. Az új nemzetközi vonatra, amely fővárosunkat az európai nagy utvonalak egyik csomópontjává teszi, *Heltai Ferenc* ma felhívta a fővárosi közlekedésügyi bizottság figyelmét és indítványára az a bizottság javasolni fogja a közgyűlésnek, hogy a tanács útján fejezse ki elismerését a Magyar Államvasutak igazgatóságának.

KÜLFÖLD.

A háború.

Budapest, április 27.

Az angoloknak Wepener fölszabadulása után szerencsésen sikerült elszalasztaniok a továbbonul ostromlókat, akikről pedig már előre azt hirdették, hogy elfogják őket. Nem látták biz ok Botha tábornokot és csapatát — csak messziről, amikor már késő volt. Botha eljutott Vinburgba, ahol a boerok ismét összeszedik magukat s újabb dolgot adnak Robertsnek, mint előbb Wepenerben, folyvást új meg új akadályokat gördítve a nagy angol haditer megvalósítása elé. E közben *Boshoff* azt jelentik, hogy Lord Methuen ott válságos helyzetben van; a boerok oly vitélül harcra kelnek ellene, mint még soha; Mafekingből pedig azt edjék hírül, hogy a boerok a főmenést megkísérlet csapatokat visszaverték. Így hát a hadjárat új stádiuma e pillanatban éppenséggel nem kedvező az angolokra nézve.

Mai tudósításaink a következők:

(Az angolok előnyomulása.)

London, április 27.

Roberts tábornagy jelenti Bloemfonteinből tegnapi kelettel: *Hamilton* tábornok tegnap Israelsportnál egy jól kombinált megkerülő mozdulattal, amelyet *Ridley* és *Smith-Dorrien* tábornokok kitüntően hajtottak végre, kiverte az ellenséget erős hadállásából. *Ridley* és *Smith-Dorrien* tábornokok ma előnyomultak Tabanehu felé. Vesztésünk jelentéktelen.

Köln, április 27.

A *Kölnische Zeitung*nak jelenti Londonból, hogy ott feszült érdeklődéssel várják annak a kísérletnek eredményét, melylyel az angolok a Wepener alól elvonuló boeroknak utjokat akarják állni. Ezt a kísérletet a beérkezett hírek sze-

and prosperity furnishes but little matter for a chronicle. (A békés, jólétben eltelt élet kevés anyagot ad a krónikának.)

A legnagyobb angol poéta élete — egy kis kalandos, küzdelmes intervallumot leszámítva — ilyen békés, jólétben eltelt élet volt.

Persze nagy kár, hogy kortársai, környezői közt nem akadt egy *Boswell*, aki följegyezte volna társalgásának a szikrázó szellemességét, amivel a vele együtt éltek annyiszor elragadták; hiteles adatok alig maradtak fenn a *myriad-lelkű emberről*, ahogy Coleridge elnevezte. Tökéletesen és apokrif hagyományokból lehet csak kihámozniunk valami kevés pozitívumot.

William Shakespeare 1564-ben Szentgyörgy napján, április 23-án született az Avon-parti Stratfordban, Warwickshire-ben. Legidősebb fia volt Shakespeare Jánosnak és nejének. Arden Máriának. Családja „nemes” volt mind a két ágon. Egyik atyai őse a bosworthi csatában Richmond táborában harcolt és VII. Henrikől címert és földbirtokot kapott „hű és bátor szolgálatai fejében.” Ebben a családi dominiumban született az, aki arra volt hívatva, hogy a Shakespeare-nevet világhírűvé és halhatatlanná tegye. Shakespeare Vilmos anyja Arden Róbert leánya volt, jó módú és régi nemes család gyermeke.

Dögvész dühöngött Stratfordban, amikor Shakespeare világra jött; de a rémes epidémia elkerülte a dicsőséges gyermek bölcsőjét; vagyos apja abban az évben tömérdek jót tett a város szegényeivel.

Tíz éves koráig Shakespeare jólétben, gondtalanul élt és költői génusza kedvező impressziókat kapott mindenfelől. Anyja birtokán, a zöld erdőben és virágos mezőkön szíva lelkebe a természet ragyogó színeit. Az ardenne-i erdő, a pásztorok közt mulató Perdita, a tündérek játékától visszhangos athéni liget, mindaz, amit később harmatos frissességgel rajzolt a természetéről:

gyermekkori benyomásaiból tömörült színes képek.

Tízennyeg éves korában atyja vagyoni viszonyai annyira megrongálódtak, hogy a fia — aki a stratfordi grammar schoolban tanult — nem járhatott többé iskolába. Növendék-koráról semmit sem tudnak az életrajzírók. Annyi bizonyos, hogy *teenyeg* éves korában megnevelte. Feleségül vette — állítólag a vagyonért — Hathaway Annát, aki nyolc évvel volt idősebb a férjénél. Alig huszonegy éves korában már három gyermek atyja volt William Shakespeare. *Zsuzsi* leánya — későbbi kedvence — volt az elsőszülött. *Hammet* (Hamlet) és *Judith* — ikergyermekai nyomon követték az elsőket.

A szaporodó család és atyjának a bukása arra kényszerítette, hogy Londonban keresen szerencsét. Green Tamás, a híres színész, aki többször vendégzerepelt Stratfordban Burbadge, Slye, Hemyngye és Tooley társaisal s a ki távolról rokona is volt, csalogatta Shakespeareat Londonba. Az, amit a hagyomány emleget, hogy sir Thomas Lucy charleote-i erdejében vadászson kapták és ennek a következményei elől menekült: nem egészen hiteles. De Shakespearenek nem is kellett sok buzdítás. A maga égo, becsavargó lelke volt ennek a tettnek a fő mozgatója. Erzsébet fényes kora virágjában állott. Az angol nemzet büszke nagysága intetgetett felé Londonból. És ő, aki lenézte az „otthon ülő ifjuságot” (Home-keeping youth have ever homely wits) nem akart ellentállni a csábításnak.

1586-ban érkezett Londonba és csakhamar alkalmazást kapott a Blackfriars-színháznál, mint színész és darab-átíró (Adapter of plays). Három évvel később, 1589-ben, már részt vett az igazgatásban, osztozott a jövedelemben és innen kezdve hírből, vagyonban rohamosan gyarapodott. Drámáit sürűn adták és nagyon kedvelték. *Spenser* lelkes versekben magasztalta Shakespeare zéniusát:

1593-ban jelent meg első műve: *Vénus és Adónis*. (1592-ben írta, amikor a dögvész miatt Londonban a színházakat bezárták.) Saját költségén nyomatta ki. Valószínűleg szép jövedelmet hozott, mert a következő évben *Tarquinus és Lucretia* című verses elbeszélését is kiadta. *Spenser* megint odát írt hozzá és lord Southampton (Essex barátja) tíz ezer forintot ajándékozott neki, hogy vásároljon földet magának.

A szerencse hullámai ringatták, vitték előre mind nagyobb jólét felé. Erzsébet királyné kezéig mosolygott rá és Anglia első arisztokratái barátokoztak a kedves modorú költővel. Ez a környezet képésítette arra, hogy a gavallér, a gentlemán tökéletes hűséggel esetelje olyan alakokban, mint Bassanio, Gratiano, Benedek, Orlando, Mercutio stb.

1596-ban keserves, nagy csapás érte: egyetlen fia, Hamlet, tizenegy éves korában meghalt. Borzasztó fájdalom lehetett ez rá nézve, akinél gyöngédebb szív nem dobogott Angliában. Fűnak, apának, barátnak egyaránt hű és nemes volt. Tönkrementett szüleinek birtokot vett, amikor vagyonos emberré vált és boldogsága túlradt, hogy öreg napjaitak kényelemben élhették.

A szinpadtól akkor még nem vonult vissza egészen. Folytatta birtokvásárlásait Stratford körül, ahová sokszor ment üdülni. Üzleteiben is feltűnő okosság, lucidus ész jellemezte. A *discretio* volt a főjellemonvása. (Prudence and common sense in affairs of the world: and a sound discretion in all things.)

1604-ben vonulhatott vissza végképp, mert Ben Jonson *Sejanus*ának a színerhozatalakor (1603-ban) neve már nem szerepel a színészek lajstromán. Vagyonának az évi jövedelme akkoriban *Giddon* becslése szerint (Letters and Essays) háromszáz font lehetett, ami akkor több volt, mint most tízezer forint.

Akkor töltötte be *negyvenedik* évét. És teljes elvonultságban, teljes megelőződésben még tizen-

rint főleg az angolok balszárnya hajtja végre erejének minden megfeszítésével. Robertsnek tegnapi jelentéseiből a művelet kedvező lefolyására következtetnek.

(A natáli harcok.)

Elandslaagte, április 27.

A boerok az éjjel még egy ágyut vittek föl az angolok arcvonalával szemben emelkedő dombláncra, úgy hogy innen most három ágyú dominálja az angolok hadállását. A boerok erősen meg vannak róla győződve, hogy az angolok ágyúi nem érhetik az ő ágyúikat, mert nagyon jól el vannak sáncolva. Benniszüllötték jelentése szerint a boerok elvonultak a Biggars-hegyéről, hogy segítségére menjenek az itt lévő boer seregnek.

(Boerok csüggedése.)

Berlin, április 27.

A *Rheinisch-Westphalische Zeitung* közli egy boer katonának a levelét, aki résztvett a Glencoe mellett vívott ütközetben. Nagyon pesszimistikus hangon ír a boerok helyzetéről. A boerok egyre azt kérdezik, hogyan fog a dolog végződni. Mindig összezúzó tulerő ellen kénytelenek harcolni; az arány ma 1:10, sőt a tűzérés aránya még sokkal elszomorítóbb. Minduntalan kénytelenek táborukat elhagyni, hogy az ellenséggel szembezálljanak. Ha nem bíznának annyira az istenben és ügyük igazságában, már régen elpusztultak volna.

(Botha elmenekülése.)

London, április 27.

A Wepener ostromló boerok bekerítése és elfogása nem sikerült. French szerdán délben meg szállta Dewetsdorpot s előőrsei csütörtökön reggel éppen elég jókor érkeztek a Ladybrandba vívó országútra, hogy — Botha seregének utolsó hátvédét a messzeségben eltűnni lássák.

Brüsszel, április 27.

Pretóriából táviratozzák: Az összes boer csapatok visszavonultak Vinburg irányába, ahol Botha az egész haderőt összevonja. Roberts hadseregével gyorsan vonul előre s már a legközelebbi napokra döntő ütközetek várhatók.

(Methuen Boshofban.)

London, április 27.

A *Daily Telegraph*-nak jelentik Kimberleyből tegnapi kelettel: Hunter tábornok hadosztályához tartozó csapatok napról-napra érkeznek oda Natáliból. Methuen tábornok még Boshofban van, ahol az ellenséggel szemben áll. Frankfurtnál, Boshof és Kimberley között fele uton boerokat láttak, az ősszeköttetések azonban nincsenek megszakítva.

London, április 27.

Boshofnál Lord Methuen csapatainak helyzete rosszabbra fordult. A *Daily News* levelezőjé-

nek az a nézete, hogy az angol sereg csakis a lovasság vitézsége és lélekjelenléte által kerülte ki a fogságba jutás. A boerok oly merészen harcoltak, mint még soha. Sokszor az angolok által megszállott kopjéket annyira megközelítették, hogy beszédjüket, kiáltásaikat hallani lehetett.

Mafeking helyzete a lehető legrosszabb. A felszabadító csapatokat visszaverték.

(Vegye hírek.)

Warrenton, április 27.

A klipdani boerok, akikhez nyolcoszáz prieskai lázadó csatlakozott, elkoboztak kétszáz zsák lisztet, amely nemrég visszatért szökevényeké volt, akik közül négyet elfogtak.

Dewetsdorp, április 27.

Pole Carew tábornok elkoboztatott a környéken minden szarvasmarhát és lovat s elfogatta azokat a farmereket, akik a hűségüket megszegték.

London, április 27.

A *Times*nak jelentik Lourenzo-Marquezból: A Gironde-gőzös utasai között vagy száz francia munkás van a creusoti bányákból.

Szent Ilona, április 27.

Tegnap reggel újabb boer fogolycsapat érkezett ide. A kórházban ez idő szerint husz fogolyt ápolnak. A betegek közül kilenek kanyaró van. Hétfőn két fogoly halt meg, az egyik tüdőgyulladásban, a másik tifuszban. Mind a kettőt kedden katonai pompával temették el.

London, április 27.

A Reuter-ügynökség jelenti Pretóriából: A fölróbbant arzenál nem Pretóriában, hanem Johannesburgban volt és pedig az utolsó végén, ahol a Begbie-féle gyár van.

London, április 27.

A johannesburgi arzenálban történt robbanást angol butogatásra vezetik vissza. A robbanást legalább is 800 font mennyiségű nitroglicerin okozhatta, holott a gyárban csak 200 font volt. A gyár 14 nap mulva ismét üzemben lesz. A *Daily Mail* szerint a robbanást egy alagút okozta. A robbanás áldozatai jobbára olaszok. Azt hiszik, hogy ez az esemény az angolok kiutasítását elrettenti fogja és represszáliáktól tartanak az aranybányákból.

Berlin, április 27.

A Postnak jelentik Johannesburgból: Az európai szabadságáról visszaérkezett Klemke állami bányamezőnök a bányák elpusztítására szánt furó lyukakat újra megtöltötte vízzel. Naponkint szaporodik azoknak a boeroknak száma, akik hallani sem akarnak a bányák elpusztításáról.

két esztendőig élt Shakespeare falusi birtokán. Művelte földjét, ültette eperlőt és írta egymásután a nagy tragédiákat. Néha-néha ellátogatott Londonba is, ahol általános tisztelettel fogadták: a király (I. Jakab, aki „master Shakespeareaz” sajtókezü levelet írt), lord Southampton (aki leveleiben „my especial friend”-nek nevezte) a gazdag arisztokraták, a színészek és a költők, akik híres vetélytársukat szívből szerették.

1616-ban, április 23-án, a születése napján halt meg és a stratfordi templomban tették örök nyugalomra. Kedves leánya Zsuzsi, Hall orvos neje volt a főörökös, de végrendeletében mindenkiről jószágosan és lelkiismeretesen megemlékezett. Felesége Hathaway Anna, aki nyolc évvel volt idősebb, nyolc évvel élte túl. Judith leánya mr. Quincyhez ment feleségül. Shakespearenek összesen négy unokája volt, de a roppant törzs gyenge bimbói mind fiatalon haltak el.

Egy Shakespeare című korrajz került ma bemutatásra a Nemzeti Színházban. Ot képből és egy prologusból áll. Hosszának elég hosszú darab — és még sines benne semmi, a mi érdekelhetné a művel, gondolkozó nézőt.

Dráma nincs a darabban, mert Shakespeare élete — amint az előrebocsátott biografikus adatokból kitűnik — hijján van minden drámai momentumnak. De korrajz sines benne, ámbar a színlap ezt határozottan igéri.

Miféle Shakespeareat kapunk itt? Kapunk egy sajtóhózt, egy irázis-gyártót, egy henegező pozórt, aki nagy büszkén kiáll Erzsébet királynő elébe és a legpökhendibb sértő szándékkal balladát szaval neki a lenyakazott Essexről és Stuart Máriáról.

Ennél sületlenebb ostobaságot nem lehetett volna kitalálni William Shakespeare rovására. Micsoda badar „invenció” ez és mennyire ellentétben áll Shakespeare karakterével!

Ha valaki korrajzot ír Shakespeare-ről, mégis

csak tartoznék respektálni azt, amit a kortársak Shakespeare jelleméről följegyeztek.

Amilyen génusz volt Shakespeare a drámaírásban, éppen olyan józan és okos ember volt a magánéletben. Okossága, kedves és nyájas modora lépést tartott teremtő lángeszével. Ennek köszönhető, hogy ellensége nem volt; hogy a legutolsó komédiájától a legzadagabb és legtekinélyesebb angol mágánisz barátja volt mindenki. Erzsébet királynőt Shakespeare mélyen tisztelte és a királynő minden alkalommal kitüntette a költő iránt való meleg szimpatiaját. Shakespeare sohasem tüntetett demokrata érzéseivel (sőt Coriolanban, Julius Cézárban és az angol történetből vett színműveiben a csöselék silány ingadozását kegyetlen objektivitással állította pellengérsé), sohasem pózolt antidinasztikus frázisokkal, sohasem sértette meg egy vad zseni bész hiúságával a királynét, sohasem deklamált rossz balladákat Essex és Stuart Mária érdekében. Sokkal több tapintata, izlése és humora volt, semhogy ilyen pózoló számárságokat követhetett volna el.

A milyen hazug ebben a „korrajzban” Shakespeare alakja, éppen olyan hamis Erzsébet királynő jelleme is. A balladéért egy kis farsangi bohózatot rendez Shakespeare megtréfálására. A költő a Towerbe viteti, gyászposztóval vonatja be a falakat és vérpádot állítat föl az udvaron, hogy Shakespeare egy kissé remegjen. De a hős Shakespeare nem reszket, hanem pózol az utolsó pillanatig és büszkén, magasztosan bucsuzik Kettytől, a fiatal színesenótól, akibe szerelmes. Már pörögnek a dobok, már jön a sheriff és villog a hohér-pallos, de Shakespeare nem reszket, hanem egy Danton allúziójával készül a vérpadra menni, mint a népszabadság ihletett bajnoka. Ekkor Erzsébet kijelenti, hogy csak komédia volt az egész és azzal az utolsó irázissal fejezi be a hosszú, kínosan hosszú korrajzot, hogy Shakespeare éppen olyan szuverén, mint ő!

Hága, április 27.

A boer küldöttség tagjai tegnap este hosszabban érkeztek a külügyminiszterrel.

HIREK.

A korfui mulató.

Erzsébet, magyar királyné korfui kastélyát, az Akhilleiont megvette egy francia részvénytársaság egy millió frankért. A társaság át fogja alakítani az Akhilleiont szállóvá és mulatóhelyllyé.

Az alvó tenger sima tükre mellett,
Babér övezte ciprusfák alatt,
A part nyüzsgő, a gyászidő letellett,
S a hóféhér, a csillogó falat,
Mely ott ragyog felénk a tiszta égen,
Nem hervadó, örökzöld fák között,
Melyet bevonna bánatába, régen,
Egy istenasszony könnyel öntözött;
Pénzért bámulhatják meg nemsokára!
A kastélyban mulathat majd a nép;
És mint mindenre, a minek van ára,
Hideg közönnnyel mondogatja: — Szép!

Hol oly soká honolt a néma bánat,
Fájdalmad bármilyen nagy volt, bármilyen mély;
Nehány év! És beköltözött utánad,
Az élvre vágó, oleó szenvedély.
Még némán áll a sok hótiszta oszlop,
De, óh, megváltozott a hangulat;
A láthatatlan gyászfátyol lefoszlott,
A templomban korhelysereg mulat.
Roulette, duhaj tánc járja nemsokára,
A kastélyban vigadhat majd a nép;
És mint mindenre, a minek van ára,
Hideg közönnnyel rámondhatja: — Szép! —

Szép! Szép nekünk! Dícsfény ragyog felette!
Mert az, kit még híven siratnak itt;
A hóféhér falat ő építette,
S mi megtartottuk Korfu partjait!
Szent épület, a nap hiába égét,
Maradsz tovább is tiszta, hóféhér;
A magyar ember felkeresve téged
A terméidre nem vigadni tér!
A magyar emberben még él a bánat,
S körötte bár mulat, zajong a nép;
Könny ég szemében, Érted, Te utánad,
Mikor körülnéz, és azt mondja: — Szép! —

Latskó Andor.

Szerepel még a korrajzban egy Mackenzie nevű lord, aki a nyomoruságban levő Shakespeare-től megveszi *Rómeót* s a maga neve alatt adatja elő, de a turpisság kiül és a királynő azzal bünteti a hiú, öreg lordot, hogy elválasztja tőle a fiatal feleségét (aki Shakespeare protektorát, Southampton herceget szereti) és elküldi az öregget az északi sarkra egy tudományos expedícióval.

A kisebb-nagyobb anachronizmusok csak úgy hemzsegnek ebben a korrajzban. A darab 1593-ban játszák. Abban az időben Shakespeare huszonkilenc éves volt, már népszerű drámaíró és ünneplott költő, akit Spenser versekben magasztalt; abban az időben Shakespeare már részt vett a Black-Friars igazgatásában és évenként szép jövedelmet rakott félre. S a szerző mégis úgy tünteti föl Shakespeare-t, mint egy éhenkórász kezdőt, aki azzal tartja fenn magát, hogy a színház előtt a lordok paripáira vigyáz s akit Ketty a színésznő protegál be rendezőnek a Black-Friars-színházhoz.

Erzsébet királyné, aki 1533-ban született, 1593-ban hatvan esztendő; és ebben a korrajzban mégis úgy jelen meg, mint szép, fiatal asszony. Hogy szépsége még jobban kiemelkedjék a Nemzeti Színház *Hegyesy Marival* játszatia.

Shakespeare korában fiatal férfiak játszották a női szerepeket (ismeretes az az anekdota, hogy a rendező türelemre kérte a közönséget, mivel — ugymond — a királynő éppen most borotválkozik), de ebben a korrajzban Ketty, a fiatal, csinos színésznő játsza Juliát a *Rómeóban*, minden történelmi hűség ellenére.

Hát ahhoz mit szólunk, hogy Shakespeare minduntalan szentenciákat szaval tizenöt évvel később megírt darabjaiból? De nemcsak magát citálja, hanem sürin idéz többek közt a — *Petőfi* verseiből is. Sőt Mackenzie lord is nyugodtan szavalja az Egressy Gáborhoz írt költeményből: *Gyakran nem érti emberét a kor!* Erzsébet királynő pedig *Julius Cézár*ból idézi: *A rossz, mi ember tesz,*

Wlassics, az apa.

Egy jó ötlet jobban megvilágít néha egy igazságot minden hosszú okoskodásnál. Alapos pedagógiai értekezéseknél, részletesen kidolgozott módszertani utasításoknál többet ér az az odavetett, elmés kis mondat, amely a mai Wlassics Gyula megkritizálta a mai iskola nevelési rendszerét. Wlassics Gyulát, az apát hívta segítségül Wlassics Gyula a miniszter és a tulajdon fiáról vett mértéket, hogy bemutassa a tulságosan elméleti oktatás visszasságait.

— Ha utazom a fiammal, még annyi praktikumot sem találok benne, hogy meg tudja váltani a vasuti jegyünket.

Ekképpen panaszkodott Wlassics, az apa. És Wlassics, a miniszter, röviden, markánsan, okosan levonta ebből a kis példából a konzekvenciát. Tessék az életet tanítani az iskolában. Vagy legalább azt is. Az elméleti ismeretekre, a lelket nemesítő studiumokra is szükség van; de csupa teoriát tanítani, hiba.

Az élet küzdelmeiben néha kavicsokon buknak fel olyan fiatal emberek, akiknek az iskolai képzettségük teljes és kifogástalan. Kitudó diákok kínos zavarba jönnek a legyszerűbb életviszonyok között. Nem találják fel magukat, mihelyt egy lépést kell tenniük a maguk emberségéből. Mert az iskola félmunkát végez; csak tanít; a nevelést egészen rábizza a családra. Holott pedig az volna az egyik fontos hivatása, hogy kiegészítse a család munkáját, mert az iskolába járó gyermek már egy sem egészen a családjáé. Életének jókora részét az iskola padjában, másik részét otthon a könyvei között tölti el; egy kis idő kell a pihenésre is. Ezt a kiesike szabad időt azzal rabolja el tőle a szülő, hogy pótolja az iskola mulasztását?

Arra van hát szükség, hogy az iskola bensőbb kontaktusban legyen egyfelől a családdal, másfelől az étellel. Tanuljon a gyerek kevesebb grammatikát, de tanuljon meg helyesen beszélni; tudjon kevesebb felső mathézist, de tudjon jobban számolni a élet körülményeivel; a mult idők véres esatáiról kevésbé pontos adatai legyenek, de jobban el legyenek készülve a jövő életharaira; kevesebb természettudomány, de több ismerete a való természetnek; ne ismerje olyan alaposan Uruguay köztársaság térképét, hogy behunyott szemmel is le tudja rajzolni, de ne tévedjen

stb. s ugyanonnan ráhuzza Cassius jellemzését a vidám, nyájas, bohém-természetű Shakespeare-re:

„Mert mindig fürkész. vizsgál, megfigyel.
Ritkán nevet és mindig csúnyosan,
Mintha csufolná értelemét, esztét,
Hogy bármi is mosolyra bírható.”

S a Nemzeti Színházban ezt a sok abszurdumot minden cenzura nélkül szabadították rá a színpadra!

Nem emlékszem, hogy Bukov, a hóhér és Bem apó a Nemzeti Színházban színre kerültek volna. Akkor természetesen a Nemzeti Színház nívója még nem volt olyan magas, mint most és szegény Benkő meg Egervári-Potemkin Ödön elestek attól a díesőségtől, amiben most a Shakespeare című drámai tablók szerzője részesült.

A díesőség egyébiránt meglehetősen szomorú volt, mert csak *fel-ház nézte* a mai premiéret. (Premiére és látogató üres sorok a nézőtérben, ez a helyzet szignaturája.) A kosztümök nagyon szépek voltak, a színészek nagyon gyönyörűek. Éppen olyan magas homloka volt, mint Shakespeare-nek, a ruházata is egészen shakespearei, de hol volt a vidámság, a bohém-kedvesség, a meleg szívé és szavú költő? Shakespeare kétszer volt meghamisítva ma este. *Hegeyessy* Mari szépséget már kiemelttem (egy *szépséges* angol Erzsébet, milyen bolond anachronizmus!), még csak *Paulayné* és *Török* Irmáról kell szólanom. *Paulayné* kedves és előkelő lady Mackenzieje mellett *Török* Irma bájosan szomorkodta el Kety szerepét. A hamis korrajz férfiai közül *Mihályfi* Burbadgét, *Somló* Ben Jonsonját és *Bercsényi* Mackenziejét említhetjük díesérettel.

A szerzőt — Zigány Árpád urat — többször hívták, de helyette a főrendező mondott köszönetet.

el, ha a Belvárosból ki kell mennie a filatóriáig.

— Neveljenek praktikus nemzedéket!

Igy szolt Wlassics Gyula a magyar tanítókhoz. Szent Pedagógia föltek papjai között lesznek talán, akik elszörnyűködnek a miniszter szaván, de Wlassics Gyulának, az apának igazat fog adni az a sok magyar apa, akinek egyéb vágya van, mint hogy nyomorgó, sápadt szobatudós legyen a fiából.

Tudósokat is kell képeznie az iskolának, különösen a magyar iskolának, mivelhogy Magyarországnak éppenséggel nincs oka a tudományosság tultengéséről panaszkodnia. Csakhogy a *legjobb* gyermeknek nem ez a jövő hivatása. A tudomány miveltetésére magáért a tudományért, erre csupán a legelőkelőbb fajta elmék termettek. A termés általa nem ilyen. Az iskolának pedig az átlagos ember hétköznapi sorsához kell alkalmazkodnia. A tudomány apostolai maguktól válnak ki később; az iskola elég, ha ezt lehetővé teszi.

Aki pedig azt hinné, hogy ez a tudományos nevelés kisebbitése, az alapsón téved. Legyen az iskolai nevelés az az alap, amelyre minden egzisztenciát rá lehessen építeni. A tudománynak szentelt ideális egzisztenciát is, de főképpen és legelső sorban a közönséges, középszerű ember gyakorlati egzisztenciáját.

És végre a tudósoknak sem árt, ha megtanulja az életnek legközönségesebb, mindennapi tudnivalóit. A magyar tudósoknak legkevésbé. Mivelhogy amugy is elég nehéz, elég sanyaru az élete.

Wlassics Gyula, az apa, jól megmagyarázta ezt egy találó példával. Wlassics Gyula, a miniszter, hálás lehet érte.

Budapest, április 27.

— BUDAPESTI NAPLO. Április 30-án új előfize-és nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatásukkal a megújításról dejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hír. *Fornfeld* Zsigmond, a magyar általános hitelbank vezérigazgatója a Rothschild csoporttal folytatott tárgyalásokról visszerkezett.

— Kihallgatás. Gróf *Szechenyi* Gyula, a király személye körüli miniszter, ma delután Bécsben hosszabb kihallgatáson volt a királynál.

— Kiténtetések. A király *Staudner* Emil királyi tanácsos és soproni pénzügyigazgatónak, saját kérelmére történt nyugalmaztatása alkalmából, sok évi hű szolgálata elismeréséül, a harmadosztályú vaskorona-rendet díjmentesen adományozta. *Vári Szabó* István, Halas város polgármesterének pedig sok évi buzgó szolgálata elismeréséül a Ferenc József-rend lovageresztjét adományozta. — A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király babarói dr. *Schwartz* Ottó elme-egyégyintézetét igazgató-tulajdonosnak, a magyar vöröskereszt-egyesület főgondnokának és főmegbíztójának a magyar királyi udvari tanácsosi címet díjmentesen adományozta. — A uralkodó e kiténtetéssel dr. *Schwartz*nak a közegészségügy és különösen a vöröskereszt-egyesület vezetése körül szerzett érdemeit jutalmazta meg.

— *Ferdinánd* fejedelem Olaszországban. Nápolyból jelentik, hogy *Umberto* király tegnap találkozott ott *Ferdinánd* bolgár fejedelemmel, aki néhány hét óta Olaszországban tartózkodik. A bolgár fejedelem ugyanis ezt az óhajátást nyilvánította, hogy szeretné az olasz királyt meglátogatni. Az időt erre a király mostani napolyi időzésekort tartotta legalkalmasabbnak, minek következtében a fejedelem tegnap San-Remoból Nápolyba rándult. Holnap a fejedelem Szófiába utazik, ahol vasárnapra várják megérkezését.

— Nemességadományozás. A hivatalos lap mai száma újabb nemesítést közöl. *Lasitz* Pál királyi tanácsos, a központi díj- és illeték-kiszabó hivatal főnöke kapta meg útdíval együtt nagymartoni predikatummal a magyar nemességet. A király egyúttal megengedte, hogy a *Lasitz*-család nevét *Lasitz*ra változtassa. Az új magyar nemes hű és buzgó szolgálatai és a pénzügyi szakirodalom terén kifejtett munkássága elismeréséül jutalmazta az uralkodó.

— Magyar politikusok *Rampolla* bitorosnál. Rómából telegrafálják: *Rampolla* bitoros tegnap este fogadta gróf *Zichy* Nándort és közvetlenül utána *Asbóth* János orsz. képviselőt, kik mintegy félóraig időztek a bitoros államtitkárnál.

— Tanítók a közoktatásügyi miniszternél. A tanítók országos bizottsága ma délelőtt tisztelt *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszternél abból az alkalomból, hogy a miniszter fölépülése után hivatalát újból elfoglalta. *Lakits* Vendel, az országos bizottság elnöke üdvözölte a minisztert egyúttal tolmácsolta a tanítóság háláját azért az egy millió koronáért, a mivel a miniszter a *Tanítók Háza*t, az első fősikolai internátust, megalkotta. *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszter válaszában többek között azt mondta, hogy *bántják a deputációk, savorják munkájában*, a tanítóság egyetemét azonban mégis kötelességének tartotta meghallgatni. Nem szorult bizonyításra, hogy együtt érez a tanítósággal, hiszen egész életét összeforrva érzi hazánk kulturális szolgálataival, ennek a térének szenteli immár minden erejét. Örül, hogy hozzájárulhatott a Tanítók Háza megalkotásához. Amikor a tanítóság minduntalan érezheti az állam istápoló kezét, akkor csak arra kéri a tanítókat, hogy segítsék az országot terhének viselésében. Neveljenek praktikus nemzedéket, amely a kiemertő adóalapot mellett magának és az országnak boldogulást teremthessen. Sok a kívánni való az iskolák gyakorlati érzékével szemben. *Mint* apa, ugymond a miniszter, *sokat panaszkodhatna*. Ha utazik a fiával, még annyi praktikumot sem talál benne, hogy vele vasuti jegyet váltasson. Inti a tanítókat, hogy saját fiaik fősikolai internátusa utján is hassanak oda, hogy a tanítók fiait a jogi pályák helyett technikai téren találjanak boldogulást. Majd hosszabban beszélgetett *Péterffy* Sándorral, a Tanítók Háza elnökével, aki egy csomag magyartanítók Hazagyűjtővel ajánlotta meg a minisztert. *Wlassics* mosolygóra mondta, hogy ezért már kell, hogy a tanítóknak viszont kedveskedjék valamivel. Ezzel a fogadás véget ért.

— A figyelmes Berlin. Sokszor írtunk már arról, mily lelkesen dolgozik Berlin város tanácsa azon, hogy minél méltóbban fogadhassa Ausztria és Magyarország ősz uralkodóját talai közt. Előkészületei közt azonban talán egyik sem érint bennünket oly közvetlenséggel, mint az a plakátja, amelyet ma ragasztatott ki Berlin utcáin. A város lakosságát arra hívja föl abban, hogy az utcákat és házakat az osztrák színek kivül a magyar színekkel is díszítsék, mert, mint a felhívás is mondja, *I. Ferenc József Berlinet nemcsak mint osztrák császárt látogatja meg, hanem úgy is mint magyar királyt*. A felhívás végül meleg szavakkal emlékeztik meg arról a *szívlely viszonyról*, amely Berlin és Budapest városok tanácsai közt fennáll. Félhivatalos távirat utján értesülünk Berlin város tanácsának ez épp oly tapintatos, mint gyönyörű figyelméről és bizonyára minden magyar ember azzal a rokonszennvel honorálja, amelyet az méltán megérdemel. A kiigyezés óta első eset, hogy királyunk külföldi látogatásakor ily pregnans módon kifejezésre juttatták hazánk közjogi önállóságát és nem engedték elmosódni az osztrák császárral mellett a magyar trón fényét. És ez annál jobban esik nekünk, mert a hatalmas német birodalom hatalmas székesfővárosa ilyen lovagias és spontán módon hódol nemzetünknek, megmutatva azt is, hogy megértette és méltányolni tudja azt a egyszerű fogadtatást, amelyben Budapest polgársága a német császárt részesítette és méltányolni tudja azt a kiváló pozíciót, amelyet Magyarország a hármasszövetségben elfoglalt.

— A cári pár színházban. Moszkvából jelentik, hogy a cári pár tegnap a Nagy-színházban meglejtenő jóteknonyes előadás. Az első felvonás után a közönség kívánságára a zenekar a nemzeti himnusz játszotta, amelyet a művészek és a közönség nagy lelkesedéssel énekeltek. A cári pár és a közönség álva hallgatta végig a himnusz.

— A debreceni diákkongresszus. A budapesti *Egyetem*-Kör és a többi fővárosi diákegyesületek kiküldötti ma delután utaztak el Debrecenbe. A kongresszus ünnepélyes megnyitása holnap, szombaton reggel 9 órakor lesz.

— Kiállítás Nagyváradon. A nagyváradi mezőgazdasági s ipari kiállítás rendezésére kiküldött bizottság, mint levelezők ir, elhatározta, hogy a kiállítást nagy arányokban 1902-ben tartják meg a Rhédey-kertben. A kersekedelmi kamara a költségek fedezése végett tagjaira három éven át 3% póttelékkel vet ki. A kiállítás rendezésében résztvevő gazdasági egylet és a megye nyolc ipartestülete. A megye és a város ugy erkölcsileg, mint anyagilag támogatni fogja a kiállítást.

— Halálhír. Megható gyászmenetet rendezett a *Berlini Magyar Egyesület* a szerencsétlenül elhunyt *Bihari* Sándor temetésére alkalmából. A temetés a reinickendorfi római kath. Neuer Hedvigs Kirchhofben folyt le, ahol a berlini magyar egyesület tagjai nagy számban jelentek meg. A sírnál Krausz Bernát elnök bucsuztatta el az elhunytat, akiben *Bihari* Ákos, a Vigezinház tiszta öcsését gyászolja.

— **A táncólvó bíró.** Mulatságos ítéletet hozott nem régen egy atheni bíróság. A felperes egy ottani törvényszéki bíró volt, az alperes táncmester. A felperes bíró elhatározta volt, hogy élemedett kora dacára megtanul táncolni, és három hónapon át napról-napra forgolódott, ugrált, pirouettézett a táncmester vezényésavarára. Miután azonban buzgósa sokkal nagyobb volt ügyességénél, három hónap múltán a táncmester már ráunt a dologra és faképnél hagyta a tanítványát. A bíró nem azért volt bíró, hogy ennyiben hagyja; beperelte a táncmestert. A tárgyaláson a táncmester kijelentette, hogy a bíró ügyetlen, már tudniillik a táncólvó bíró, nem az ítélező, mire a felperes ugyanezzel a váddal illette a mestert, amiért nem tudta megtanítani. A mulatságos tárgyalás csattanója azonban kétségtelenül az ítélet, mely szó szerint így hangzik:

Tekintettel arra, hogy felperesnek testi foglalkozása nincs, őt táncra tanítani nem lehetetlen dolog. A bíróság tehát ő felelős a *heródi nevében* kötelezi alperest a tanítást mindaddig folytatni, míg felperes megtanult táncolni.

A pervesztes udvariasan és táncmesterhez méltó fildomossággal meghajolva, csak ennyit válaszolt:

— Köszönöm, uraim! Ilyen szigorú ítéletre nem voltam elkészülve.

A bíró pedig tovább táncol.

— **Vérengzés a sorozáson.** *Életről* táviratozza tudósítónk: A mai sorozáson nagy vérengzés történt, amelynek súlyos sebesülései vannak, sőt valószínűleg halottja is lesz. A közsegháza udvarán magyar és román legények nótáztak és összevessztek a nótán. Mikor egy rendőr rendet akart csinálni a verekedők közt, közös akarattal ellene fordultak. A szegény rendőr segítségért kiabált és az utcáról berohantak a csendőrök. A legények neki mentek a csendőröknek és kettőt a földre tepertek. A harmadik csendőr erre szuronyt szegezve rohant a felbőszült sokaságra. A csendőrszurony egyik legénynek combját szurta keresztül, a másiknak a hasába furdott, a harmadiknak pedig a hátán ment be és a tüdejébe hatolt. A vér kijózanította a legényeket és szétfutottak. Az orvosok beküldték a sebesülteket, akik között annak a legénynek, akinek tüdejébe hatolt a szurony, *halálos sebe van.* A vizsgálatot a főszolgabíró és a csendőrpáncsnokság megindította. A csendőrök nagyon is kíméletesen jártak el, mert szabályzatuk szerint joguk lett volna a fegyver használatára is.

— **Brutális házmeester.** *Viut* György, a Dembintzky-utca 9. számú ház házmeistere tegnap este az udvaron összerördült az egyik lakóval, özvegy Nagy Sandorné született *Haller* Eszti 63 éves maganzónával. *Viut* nekiesett az asszonynak és annyira megverte, hogy a boldogtalan jobb felső karja kiflomodott, feje pedig két sebből vérzett. Az összevert asszonyt a mentők a Rókus-dórházba vitték, a házmeester ellen pedig megindították a vizsgálatot.

— **A telefon-fonográf.** Berlinben kipróbálták egy igen érdekes dan találmányt, a telefon-fonográfot. A találmányon *Podbielski* postaigazgató végezte a kísérleteket. A telefon-fonográf a telefonnak és a fonográfnek a kombinálása. A szerkezet lehetővé teszi, hogy a telefonüzenetet a fonográf megörökítheti.

— **Leforrázott gyermek.** *Óvári* Ferenc munkás a napokban teát főzött a feleségével. E közben két éves kis fiacskaja az abroszt lerántotta s a forró tea ráömölt. A szegényke annyira összeégett, hogy tegnap behalt a sebébe. Holtestét ma boncolták föl a törvényszék orvosai.

— **Robinzonok.** Három kis gimnazista túlt el ma reggel a fővárosból s indult kalandos utra. *Leipnik* Frigyes, *Kukorély* György és *Kövi* Pal a három diák neve. Mindhármán a Barcsay-utcai gimnáziumba jártak s ma reggel, a helyett, hogy iskolába mentek volna, eltűntek a fővárosból. A szülei azt hiszik, hogy Fiuméba indultak, ahonnan Amerikába készültek. Eltűnésük előtt legalább mindhárom ezt a tervet emlegette a szülei előtt. A rendőrség keresi őket.

— **Házasság.** *Kriskó* Jazomir, a Siemens és Halske cég mérnöke, eljegyezte *Bachát* Margit kisaszonny, *Bachát* Dániel budapesti ág. hitv. evang. főesperes leányát.

Herzog Mór, a mezőgazdasági ipar részvénytársaság kaposvári uradalm-ban intéző, eljegyezte *Krausz* Katinka kisaszonny Nagy-Körpádról.

Manó Henrik miskolci tekintélyes bórkereskedő leányát *Irma* kisaszonnyt e hó 29-én vezeti ottar elé a miskolci izraelita új templomban *Elefánt* Herman tolevar vendégül és birtokos.

Wizner Manó Marmaros-Szigetről, a *Wizner* és *Dávid* cég belvárosi, eljegyezte *Kaufmann* Irma kisaszonny Tiszá-Körödről.

Kelenföld Ignac eljegyezte *Kaufmann* Sarolta kisaszonny Nagy-Kamizsan.

Láyer Mór, a Bihar-Szilágyi részvénytársaság igazgatója eljegyezte *Holtischer* Éiza kisaszonnyt.

(x) **Linhart Vilmos** festő műtermében készülnek: Arcképek, szentképek, gobelin-dekorációk, aquarell stb. festmények művészi kivitelben. Festett fényképeszeti háttértek és színpadok kölcsönbe kaphatók.

(x) **Vásároljon osztályszójegyet** *Lukács* Vilmos bankházánál Bpest, V., Fűrdő-u. 10. Ára egy egésznek 12 kor., 1/2-nek 6 kor., 1/4-nek 3 kor., 1/8-nak 1 kor. 50 fl.

(x) **A régi városnév már lebontják.** Aki Budapest legszebb helyén üzleteltiséget elegáns pórtállal akar, nézze meg a Tiller-palotában IV. Váci-utca 35. sz. a levő helyiségeket.

Feleséggyilkos hentesmester.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, április 27.

A szomszédos Soroksár községet nagy büntény tartja igazgatóságban. Feleséggyilkosság történt a csöndes kis sváb községben; egy hentesmester ölte meg az élete párját, mert féltékeny volt az asszonyra, aki különben túl volt már a szerelem korszakán s unokákat rinzatott a térdéin. A gyilkos férj — amikor szörnyű tettét elkövette — meg akart szökní, de még idejekorán elfogták s most már a börtönben várja, hogy mikor fognak ítélkezni fölőtte esküdtársai.

Pillmayer Gábornak hívják a feleséggyilkos hentesmestert. Jómódu ember, szorgalma és iparkodása folytán szép vagyonra tett szert. Ezelőtt huszonkét esztendővel vette el *Ernesztin* nevű feleségét, aki most 47 éves volt. Az asszony egy budapesti szegény iparostesternek volt a leánya. *Pillmayer* ezelőtt husz esztendővel hentesüzletet és korcsmát nyitott Soroksáron, az *Andrássy-utca* 31-ik számú házában. Az üzlet virágzott, a vendégek megkedvelték a barátságos kis korcsmát és a *Pillmayer*ék vagyonra egyre gyarapodott. Pár évvel ezután már megvették azt a házat, ahol az üzletük volt és *Pillmayer* ujjában kósarónó műhelyet is rendezett be, amely szintén jól jövedelmezett. Házasságukból öt gyermek származott s a legidősebb, aki most 21 esztendő, két évvel ezelőtt lett a felesége egy jómódu fővárosi iparosnak.

*Pillmayer*ék sokáig boldogságban éltek. Az üzlet is virágzott, a gyermekek is nőttek és nem zavarta semmi a boldogságukat. Egyszer azonban, — annak most körülbelül tíz esztendeje — *Pillmayer* betegeskedni kezdett s az orvosok sem tudtak segíteni a bajon. Az asszony, aki akkor még fiatal is volt, meg szép is, maga látott az üzlet után, ő szolgált ki a korcsmában a vendégeket, akik ugyancsak tették a szépet a szép csaplárnénak. *Pillmayer*né — úgy mondják — meg is halgatott egy pár vendéget s különösen egy soroksári csendőrmestert tüntetett ki a kegyeivel.

A beteg férj látta ezeket a dolgokat. Egy ideig némán tűrte, majd pedig szemrehányásokat tett az asszonynak, hogy ez őt megalja. A féltékenység megszavarta a régebbi boldogságot és egyre gyakoribb lett a házbán a perpatvar. Egy ideig csak perlekedtek, de később veszekedéssé is fajult a szóváltás s a kardos monyeeske nem egyszer alaposan ellátta a férjét, aki különben is vézna, beteges ember volt.

A háznál a hatalmat egészen az asszony ragadta a kezébe, ő rendelkezett, ő vezette az üzletet. *Pillmayer* pedig csak lézengett a ház körül, szívében eltelve keserűséggel az asszony iránt. Egyszer azután az ivásnak adta magát; gyakran részegen ment haza s ettől fogva még gyakoribb lett a veszekedés a házbán. A két idősebb fiu meg is unta ezt a dolgot és már ezelőtt két esztendővel otthagyták a szülei házat s idegenekhez ment boldogulást keresni. Így otthon már csak a két legkisebb gyerek maradt, egy tíz és egy tizenkét éves.

Amióta *Pillmayer* az ivásnak adta magát, a felesége, aki felett pedig szintén elszállt már az idő, egyre csapódarabb lett s a faluban már mindenki tudta, hogy a szép korcsmárosné, akinek szépségét az idő sem tudta elhervasztani, megcsalja a beteges embert. Amíg ez titokban maradt, *Pillmayer* csak tűrt csendesen, de mikor azután a falu a szájára vette az ő családi életét, egyre ingerültebb lett s naprenden volt a civakodás a soroksári kis korcsmában. Anyira ment a dolog, hogy sokszor a vendégeknek kellett szévalasztani a pereskedő házasságukat.

*Pillmayer*t még tegnap este megbizta a felesége, hogy korán reggel jöjjön be a fővárosba és vásároljon ösze egyet-mást, ami a hentesmesterséghez és a korcsmához szükséges. Az öreg be is jött a hainali viciálnissal s elvegezvén a doagát, hazafelé indult. Amde a kis vonatra várni kellett, a közelében meg egy korcsma hívogatólag intett felé: kapta hát magát s betért egy kis szivertőitőre. Addig-addig szedte magába a jóféle italt, amíg alaposan becsipett s úgy indult haza a legközelebbi vonattal.

Kilenc óra lehetett, amikor *Pillmayer* hazar-

kezett. A felesége már fölpaprikázva várt rá s mindjárt rá is támadt:

— No megint teleitad magadat te szép madár! *Pillmayer* — akiben sok volt a szivertőitő, ezáltal hangosabban felelt mint máskor és olyan erős kis veszekedés támadt közöttük, hogy az emberek megálltak a kocsmá előtt a nagy lármára.

Az asszony egyszer csak felkapott egy vaslapátot, amely oda volt támasztva a korcsma falához s nyg ütötte azzal arcon a férjét, hogy az ütés nyomán kiserkedt a vér. *Pillmayer* előntötte a harag; fegyver után nézett. Ott hevert az asztalon egy hatalmas disznóőrő kés. Egy pillanat műve volt az egész. Felkapta a borotva élességű kést s a nyelűig bele-öste a felesége szívébe. Az asszony szó nélkül rogyott össze és egy szempillantás alatt meghalt.

Pillmayer a szörnyű tett egyszerűre kijózanította. Kiszaladt a kuthoz, lemosta arcáról a vért, megtörülközött s azután a meglepett emberek között az utcára futott. Az első pillanatban senkinek sem jutott eszébe, hogy illőzze.

Ott közelben van a viciálnis vasut állomása. A kis vonat éppen akkor indult el, *Pillmayer*nek azonban még volt ideje, hogy felugorhatott az utolsó kocsiira. A gyilkosság tanui csak ekkor tértek észhez s a viciálnis után rohanna, kiabáltak a gyilkost. A kis vonatot megállították, *Pillmayer*t leszedték róla s átadták a csendőröknek, akik ekkorra már értesültek a szép hentesné szomorú haláláról. A feleséggyilkost bevitték a közsegházára s értesítették a szörnyű bűntettéről a pestvidéki törvényszéket. *Bucz* Lajos vizsgálóbíró és *Szüksay* törvényszéki orvos ma délután hat órákor mentek ki a vizsgálat foganatosítására.

A feleséggyilkos *Pillmayer* a vizsgálóbíró előtt a következőket mondta:

— Megtettem, nem sajnálom, mert megérdemelte!

A diszsertés.

A sertések Magyarországon is a szerény állatok fajába tartoznak. Most végre akadt egy stréber sertés is. A milliomodik. Nagy reklámmal dolgozik és bár sejtí, hogy rejtett bájai egyszer a kirakatokba kerülnek, hiszen halálal akar kimulni Kommunikéket tétel közzé.

Az elmúlt napokban a fővárosi lapok ezt írták:

— **A milliomodik sertés.** A ferenvárosi konzumvásáron legközelebb kerül eladásra a milliomodik sertés. A hizlálók ebből az alkalomból bankettet rendeznek, amelyre a főváros tanácsát is meghívják.

— Végre egy új banketi-faj! sóhajtottuk örömetlesen. Es akadtak jámbor lelkek, akik az asztalfőn a milliomodik sertést képzelték el, amit lelkes szavakban ünnepeinek hivatalos színezetű, tehát nem szellemes köszöntők. A jövő perspektívája pedig megnyitotta előttünk az utat a tizededik ókor, az öt-ézedik ténen, az ezredik jub, az ötszázadik ló, a századik csikó, az ötvenedik kecske, a huszadik zebra, a tizedik tapir, a negyedik elefant, sőt az első görugrány bankette felé. Naünk, ami a banketteket illeti, semmisen lehetetlen.

Ezt a reményteljes örömmüket elrontotta a *Mészárosok és Hentesek Lapja*, amely a következő hivatalos hangu kommunikéket közli:

— **A milliomodik sertés.** A napilapok nagy örömmel hirdetik, hogy a ferenvárosi sertéskonzumvásárra megérkezett a milliomodik sertés, sőt egy lap annyira jól volt értesülve, hogy a milliomodik sertés tiszteletere rendezett ünnepegekről is hírt adott. Ezek ellenében a legbiztosab forrástól közölhetjük, hogy a milliomodik sertés még korántsem érkezett meg a ferenvárosi sertéskonzumvásárra (ma csütörtökön, az eddig felhajtott sertések száma 995,741 volt) s a milliomodik sertés tiszteletere rendezendő ünnepegekről, a sertés-konzumvásáron még semmit sem tudnak. A tény csupán annyi, hogy a milliomodik sertés *ma-jus első napjában fog megerkezni* a sertéskonzumvásárra.

Bár a banketi elmarad, örömmel várjuk a diszsertés megérkezését. Ugy halljuk, a rendőrség is kívonul a pályavárra. Ott leszünk.

Pont.

FŐVÁROS.

(*) **A főváros pénze.** A főváros évenként május hónapban állapítja meg azokat a pénzintézeteket, amelyekben a tulajdonát képező gyampénzek elhelyezhetők. A tavalyi listán csak annyit változtatott az ügyosztály, hogy az idén kimarad a Magyar ipar-és kereskedelmi bank, amelynek részvényei parn alul állanak. A kijelölt intézetek volnának tehát: a Pesti Eiszó Hazai Takarékpénztár, a Magyar Országos Központi Takarékpénztár, az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár, a Magyar Általános Takarékpénztár r. t., a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, az Eiszó Magyar Iparbank, a Magyar Leszámítoló-és Pénzváltóbank, a Magyar Általános Hitelbank, a Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogközlőintézet, a Belvárosi Takarékpénztár, a Hazai Bank r. t. és az Angol-Osztrák Bank. A bizottság e listához hozzájárult.

(*) **A nyári menetrend.** A főváros közlekedésügyi bizottsága ma megállapította a Budapest közúti vaspályatársaság vonalainak nyári menetrendjét. E szerint a Múzeum-körtől kitérőtől Kőbányára az utolsó kocsi 11 órakor indul, Kőbányáról indul 10 óra 15 perckor; az utolsó zuglyeti kocsi a központi város-házától este 11 órakor indul, az utolsó hűvösvölgyi kocsi este 10 óra 30 perckor.

Rupp Imre azt kívánja, hogy a központi város-házától a Ferenc József-hídon át a Hűvösvölgybe vezető vonal kocsijai rövidebb időközökben induljanak.

Jellinek Henrik vezérigazgató előadja, hogy a Lipótmezőre vezető vonalán közvetlen tapasztalatok még nincsenek, holott az föltétlenül szükséges a helyes menetrend megállapításához. Szándékában van külön vonalakat beiktatni a központi város-háza és fogaskerekű közt, de a nehézséget az okozza, hogy Budán a forgalom kitérőkkel bonyolítható le. Ha tíz percnél rövidebb az indítás, akkor a kocsik összetörődnének s így a menet gyorsítását nem érik el. Igaz, hogy ma a közforgalom teljesen változatlan helyzetben, de ezt nem akarja kombinációba venni a lipótmezei vonallal, hanem teljesen önálló lebonnyolást kíván. Ha a Lipót-mezőre irányuló forgalom gyarapodik, külön kocsikat járhatnak a fogaskerekűkig.

Heltalant arra az óhajására vonatkozólag, hogy a külső-körtü viszonylatokban négy tengelyű, vagy Steller-féle kocsikat járassanak, a vezérigazgató kijelentette, hogy azt lehetőleg figyelembe veszi, de egyelőre lehetetlen a kis kocsikat teljesen kiküszöbölni, mert akkor — különösen vasárnap — nem lehet a forgalmat lebonyolítani. Egyébként írásban fog nyilatkozni. A bizottság megnyugvással fogadja az igazgató kijelentéseit.

Tárgyalás alá került ezután a farkasréti temető villamos vasútja is, amelyre névbe a bizottság a mérnöki hivatal nevezetével szemben az ügyosztály javaslatára a budai külső körüti vezetés mellett nyilatkozott. A zsidó temetőhöz vezető vonalszakasz ügye külön kerül majd tárgyalás alá.

(*) **Termokémiai intézet.** Dr. Schermann Adolf tisztii főorvos életrevaló eszméje, a termokémiai intézet felállítására került ma a pénzügyi bizottság megvitatása alá. Ez intézet rendelkezése az volna, hogy benne az állat hullák termokémiai uton feldolgoztanak s az úgy nyert csontliszt, zsír, bőr stb. értékesítetik. A tanács már ki is dolgozta a közegészségügyi tekintetben is nagyfontosságú intézet szabályrendelet tervezetét, amely a gyepmesteri telep és állás megszüntetését vonná maga után. Az ügyosztály szerint az évi kiadások 18,870 frtna, a bevételek 25,400 frtra rughának, a fennmaradó összeg a 100,000 frt költséggel építendő intézet céljaira volna fordítandó. Hosszabb vita után, amelyben *Del Medico* Ágost, *Polányi Géza*, *Weisz Berthold*, *Fenyessy Adolf*, és *Viola Imre* tanácsos vettek részt, a bizottság abban állapodott meg, hogy mielőtt ebben a kérdésben állást foglalna, szűkségesnek tartja, hogy előbb felkérjék a kormányt is, hogy a Kőbányán elhullott sertések is a tervezett intézetbe küldessenek.

(*) **Az eskütéri híd építése.** Az eskütéri híd építése miatt a Rudas-fürdő előtt lévő villamos vasutat át kell helyezni. A főváros és a közmunkatanács a vállalat javaslatára abban állapodott meg, hogy a sineket ideiglenesen a Rudas-fürdő igazgatósági épülete elé helyezik. A végleges rendezést csak a híd megépítése után hajthatják végre, mert a vasutat át kell helyezni a közlekedni.

(*) **Adókvetés.** A fővárosi adókvető bizottságok holnap, e hó 28-ikén a következő helyrajzi számú házakban lakók III. osztályú keresetadó javaslatait fogják tárgyalni: Az I. kerületben a tabáni külön meghívottak; a IV. kerületben a 527—560. hrszámig; és a külön meghívottak; a VI. kerületben az első bizottság a külön meghívottak; a második bizottsága a külön meghívottak; a VII. kerületben az első bizottság a külön meghívottak; a második bizottság 4281—85/4—4289/12. hrszámig; a IX. kerületben 8956—9002. hrszámig a külön meghívottak.

VIDÉK.

— (Honti állapotok.) Egy hontmegyei bizottsági tagtól kapjuk *A megye büne* című tegnapi hírlünkre vonatkozólag a következő levelet:

A Budapesti Napló *A megye büne* című hírében a honti állapotokról foglalkozik. Szives engedelmeikkel néhány felvilágosító észrevételt teszek erre a híre vonatkozólag. Azt mondják, hogy Hontmegye csak politikai csinal, képviselőt szállít. A nagy közönség azt fogja gondolni, hogy Horváth Béla főispán a megyei tisztikarral együtt szintén az ellenzék kiállítására esküdtél össze és csak úgy szállította a mamelek képviselőket. És mi lett az eredménye a 96-iki évi híres választásokon? Azelőtt a három kerület csupa kormánypartit választott, 96-ikét közvetlen pedig volt a három kerületből 1 ellenzék. A 96-iki választások az eredménye volt, hogy a három kerületben megválasztottak 2 ellenzék (gr. Zsényi Jenő és Ivánka Oszkár) és 1 kormánypartit képviselőt. És könnyen megsejtethető volna, hogy a harmadik kerületben is az ellenzék jelölt: Jakabffy István győz, ha a választás előtt néhány nappal vissza nem lép. Hogy történhetett ez meg? Csak úgy, hogy Horváth Béla fő-

ispán, kit a vármegyében közszeretet környez, a lehető legpartatlanabban vitte a választásokat, a legesekélyebb erőszakoskodást sem engedte meg s a miniszterelnök „jog, törvény és igazság” jelölését a vármegyében már régebben megvalósította.

Hontban Horváth Béla főispánja alatt a bűnös mindég megbüntették. Elég hivatkozom a vármegye volt főjegyzőjének és a bái járás volt főszolgabírájának eseteire, akik mindketten fejelemileg elmozdították hivatalaikból, sőt az első ellen a bünyenyítő per is megindított. Hontban senki semmit sem tettek. A mostani belügyminiszteri vizsgálat talált szabálytalanságokat és kisebb mulasztásokat; konstátálta azt, hogy a főszolgabírák közül kettő és a számvétség hanyagul teljesítették a közpénzkezeletti felügyeleti és ellenőrzési kötelességeiket, egyes közbeségben rendeltenségeket is észlelt, de az nem áll, hogy Hontban a közügyont Csáky-szalmájának tekintették és különösen nem áll az, hogy a felfedezett bűnök bárki is takargatni akarna. A belügyminiszteri leirat értelmében a fejelemi eljárás megelőző vizsgálatot több tisztviselő és jegyző ellen már elrendelték (a súlyosabb beszámítás alá eső feljegyzést tehát senkire sem mondták ki) és majd a vizsgálat fogja kideríteni, hogy azok a mulasztások oly nagymértékűek-e, amelynek feltüntetni — a személyi ellenszenv s a politikai bosszú szemüvegén — néhányan szeretik. A vármegye fejeit kötelességük gyakorlására nem kell inteni, megtehték ők több erőtlenkedést is: bűntettek ók eddig is, ott ahol erre rászolgáltak. De kisebb mérvű rendeltenségek és mulasztások (és vajjon hol és merre van az a vármegye, ahol ilyenek találhatók nem volnának?) mindárt azt kívánni, hogy az illetők hivatalaikból losztassanak meg, ez talán nem felesleg meg az igazság fogalmának? *Horváth Béla* főispán Széll Kálmán miniszterelnök programja alapján áll, az ő elveinek igyekszik tért hódítani, s a vármegyében azon buzgólkodik, hogy a békét megtegreim. Ez törekvést elismerték még a volt nemzeti partiak is az utolsó pártkonferencián a megyei szabadelvű pártba való belépésükkel. Hogy azonban vannak, akik a békét — úgy látszik — erőszakkal megtörni igyekeznek arról igazán nem tehetünk. Horváth Béla a miniszterelnök s a vármegye örüsi nagy többségének bizalmával dísekedhetik. Ha azt fogja látni, hogy ez a bizalom irányában fent vagy lent megingott, fogja tudni kötelességét. *Egy hontmegyei bizottsági tag.*

Ez a felszólalás készségesen közreadtuk s a magunk részéről csak azt fűzzük még hozzá, hogy az a belügyminiszteri leirat, amely itéletet mondott Hontmegye közigazgatásának egyes hibáiról és visszasságairól, keményebb volt ugyan, mint némelyek szerették volna, de éppenséggel nem lehet oka semmiféle rekriminációnak. Helytelen volna másképp magyarázni, mint úgy, hogy a régi rendszer aktáit lezárván, le is kellett számolni ennek a rendszernek minden dolgával. Ez nem rekrimináció, amint hogy nem is akar rekriminálni senki. Hontmegyében a szabadelvűpárt régi és új elemei között megtörtént a teljes egybeforradás és fátylet vette a mult minden keserű emlékére, az egyesült pártok teljes harmóniában, igaz benső egyetértésben igyekeznek az üdvös együttműködést biztosítani.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Tell Vilmos.** A vendégzereplő *Signorininek* köszönhetjük, hogy ma este *Rossini* rég nem adott dalművét, *Tell Vilmost* hallhattuk. A mióta *Prevost*, aki most valahol Dél-Amerikában bolyong, Operaházunkból elavozott, a mai est dalosánál hatalmasabb és ragyogóbb felső kvintál meg senki sem énekelte itt *Arnold* farszító szerepét. Persze más kérdés aztán, hogy az erős hang és erőszakos ének-művészt mennyiben nyújthat kárpótlást az igazi művészet hiányáért; annyi bizonyos, hogy *Signorini* a mi közönségünk izlése szerint való énekes. *Matild* szerepében *Pewny Irén* asszony nyílt színen is zajos tapshivart aratott. *Ney Dávid*, a mesterdalnok *Melchthal* szerepében a magas hangokat ifjú tenoristák vidám vakmerőségével nyitva és hatalmasan énekelte; kevés basszista van a világon, aki ilyen káprázató tekozlást képes végbeinni. Kiváló sikerrel énekelte *Tell Vilmost* a mi derék baritonistánk, *Beck Vilmos*, a ki-nek minden alakításra meglátszik az igazi művészi munkának és a szerepe való belemélyedésnek a nyoma; a lövészi jelenet után vagy hatszor hívták a lámpák elé. De nekünk úgy tetszik, hogy ebben a szerepben már hangja karakterenél fogva is inkább volna helyén *Ney David*. — *Kornai Richárd*, ez a briliáns színész realiztikus igazsággal alakította meg a rettenetes *Gessert* és érdekesítővé tett minden jelenetet, amelyen színen van. Pompásan érvényesült *Hedvig* szerepében *Valent* Vilma szép hangja, *Szendrői* pedig mint *Waller* hallatta hangzatos basszusát. — A zenekart *Benkő* dirigálta, akinek a leüdületesen eljátszott nyitány után ismételt kellett megköszönnie a közönség viharos tapsát. (G.)

** **Opera.** Az Operaházban holnap, szombaton a *Böhémek*et adják bérletfolyamban. Larizának ez lesz utolsó fellépte a szezonban, Szilágyiné pedig Musette szerepét az alkalommal énekl először.

** **Novelli a Vígsházban.** Ermete *Novelli* azt a vendégzereplését, amelyről már korábban adtunk hírt, május tizedikén kezdi meg a *Vígsházban* A *velencei kalmár* Sylockjával, amelyvel a mult évadban örüsi sikere volt a nagy olasz művészeknek. *Novelli* vendégzereplése, mint értesülünk, öt estére van tervezve s úgy értesülünk, hogy egy Matiné-ban is fellép jótékony célra.

** **Dalos Színház.** A Dalos Színházban tegnap adták először Goldfaden *Joséf Egyiptomban* című darabját. A közönségnek nagyon tetszett a darab, amelynek a címszerepét *Cservardy* Ilona szépen énekelte. Az udonsághoz *Borsodi* igazgató szép díszleteket és jelmezeket készített.

** **A Kisfaludy Színházról.** A *Kisfaludy Színházban* holnap lép föl először *Miss Mary Gould*, a *Metropolitan Operu House* volt első táncosnője. — *Kövesy* igazgató ma társulati gyűlést tartott, amelyen felhívta a társulat tagjait, hogy *Konti József* jubileumának megünnepléséhez minél impozánsabb módon csatlakozzanak. A Kisfaludy Színházat a *Konti*-ünnepélyen *Kovács* Sán lor fogja képviselni.

** **Műsorváltozás a Vígsházban.** A *Vígsházban* holnap szombaton, *Coulisset ur* hirdetett előadása közbejött akadályok miatt elmarad s helyette *Bisson* A *hálókosik ellenre* című népszerű bohózat kerül színe hosszabb pihenetés után, a főbb szerepekben *Lányi* Ilkával, *Nikó* Linával, *Varsányi* Irénnel, *Hegedűssel*, *Góthtál*, *Ballassával* és *Szerényivel*.

** **Arnoldson Sigríd ünneplése.** *Arnoldson* Sigridet, a budapesti közönség előtt is jól ismert „svéd csalóányt” most nagyban ünneplik *Gráeben*, ahol ez idő szerint vendégzerepel. A művésznő tegnap a *Traviata* címszerepét énekelte s oly nagy lelkesedést kellett, hogy előadás után — a lóki fogásnak már nem egészen szokatlan megtiszteltetésében részesült.

** **Sarah Bernhardt és Coquelin Amerikában.** *Sarah Bernhardt*-nak és *Coquelin*-nak az a terve, hogy közös vendégkörutara mennek Amerikába, csakugyan megvalósul. A két művésznagyság a párisi kiállítás berekesztése után indul tengerentúli útjára, s műsorukban *A kaméliás hölgy*-en, a *Hamlet*-en, a *Cyrano de Bergerac*-on kívül természetesen, *Rostand* új drámája, a *L'Aiglon* is szerepel.

** **Girardi az An der Wien-színházban.** *Girardi*, a bécsiéke még mindig legkedveltebb komikusok, szombaton vendégzereplést kezd a *bécsi* An der Wien-színházban, amelytől néhány évvel ezelőtt nagy haragban vált el. A művész három estén át lép fel és ez a három este lesz az utolsó este a színház *Schönerer* kisasszony igazgatása alatt. Aztán bezárul a színház, hogy az öszi új regimének adjon helyet. Együttal megemlítjük, hogy *Girardi* tegnap bucsuzott el nagy ovációk közt a *Deutsches Volkstheater* közönségétől.

** **Magyar művészek a belgrádi udvarnál.** *Belgrádból* jelentik: A belgrádi udvar meghívta *F. Pewny* Irént és *Bürger* Zsigmond tanárt, a *M. Kir. Operaház* tagját, valamint *Polányi* Elemér magyar zongoraművészt, hogy *Sándor* király előtt egy udvari hangversenyen résztvegyenek, amely hétfőn e hó 30-án lesz. A művészek a meghívást elfogadták, és hétfőn reggel érkeznek Belgrádba.

** **Novelli — magamagáról.** Ermete *Novelli*, a nagy olasz színművész, akihez a jövő hónap első napjaiban néhány estére nekünk is szerencsés lesz, egy *bécsi* uságróval érdekes beszélgetést folytatott, amelyben még érdekesebb dolgokat mondott magamagáról. *Novelli* mindenekelőtt elmondta, hogy a többi külföldi körutakat járó művészhez képest még keveset járt idegen országokban. Mindössze háromszor volt Dél-Amerikában, nyolcszor Spanyolországban, háromszor Portugáliában, néhány ízben Franciaországban, egyszer Berlinben és egyszer Budapesten. Ehhez hozzáfűzte, hogy ő nem igen keresi fel az idegen országokat, mert művészi körutájának nem a pénzszerezés az egyedüli célja s az ő körutjai sok költséggel járnak. Aztán a saját művészetéről beszélt és a többek közt így jellemezte magát:

— Arról szeretném a közönséget meggyőzni, hogy *Novelli* sem nem pathologikus művész, sem nem hatásvadászó komédiás. En a vig elem felé hajlok a művészetben, célom a szép eszméje s mellet természetesen az alakítás igazságára helyezem a fősúlyt. Abban a véleményben vagyok, hogy a művészetnek az a célja, hogy megindítson, megrázzon, de ne keltsen undort és borzongást. Ahol ezeknek az utóbbi elemeknek részük van a szerepben, igyekezzek enyhíteni azokat. Több szerepem van olyan, amelyben a meghalást kell megjátsznom. Ezt úgy igyekezem megjátszani, amit a nép nyelvén „szé” halálnak” neveznek. Hiszen ha csak az lenne a celom, hogy hatásra vadasszam, XI. Lajos a legborzasztóbb halálinok közt halhatnam meg. Ezt a kinos benyomást azonban azáltal törlöm el, hogy Lajos királyra nevez a halált igazi megváltásnak tüntetem fel.

Novelli ezután a családi viszonyairól annyit mondott el, hogy kétszer nősült. Első házasságától egy huszonhat éves fia van, aki Rómában, mint hírlapíró és rajzoló egész tiszteletreméltó állást vívott ki magának. (A római *Don Quixote* című uság dolgozóarsa.) Második felesége *Gianinna* Olga asszony, aki mostani társulatának dramai hősnője.

Bárkány Mária Párisban. A magyar származású német tragika, *Bárkány Mária*, június ötödikén kezd meg *párisi vendégjátékát*, amelyről már adtunk hírt. A művésznő egy német hírlapírónak elmondta, hogy vállalkozásában első rangú művészi erők támogatják s hogy nagyobbára német klasszikusok darabjaiban fogja magát a francia közönségnek bemutatni.

Magyar énekesnő a külföldön. *Scapa Henriette* operanékesnőt, a Nemzeti Zenede tanítványát a *Kremsi* városi színház szerződtette drámai operanékesnőnek.

Ötszáz leány az Urániban. A Batthyány-utcai polgári leányiskola igazgatója, *Kozma Gyula* rendkívül praktikus érzékű bizonyítja, hogy az iskola növendékeit minden hónapban egy-kétszer elviszi az *Uránidá*. Ma is közel *Ötszáz* leánya, az 1-4 osztályok tanulói, délutáni külön előadásban megnézte *Pekár Gyula* remek kiállítás és tanulságos darabját, a *Spanyolországot*. Természetesen sokat tapsoltak és különösen a bikkviadalok mozgatóképei okoztak nagy szenzációt.

Városligeti Szín-ör. A *Városligeti Színkör*-ben vasárnap két félhelyes előadás lesz. Délután fél négykor *Szigeti népszámoló* A *réta bakancsos és fia* a *huszár* kerül színre *Nemeth József*, a *Népszínház* tagjának vendégjátékával. Este hét órnkor *Vidor* vig népszámlát *És ügyelőket* adják a *szerepben Kovács Mihályival*, a *Népszínház* tagjával.

Vidéki színesztárs. Tiszai Dezső, a pécsi nemzeti színház igazgatójának a társulata jelenleg *Brassóban* működik és az előadásokat szász és román nemzetiségűek is látogatják. A műsor a legújabb és legjobb darabokat öleli fel, az összevágó előadások a legnagyobb tetszésben részesülnek. A színtársulat kiválóbb tagjai: Tiszai Dezső, Tiszai Dezsóné, Sziklai Szeréna, Miklósi Ilonka, Szekula Jósika, Komlósi Ilonka, Veszpréminé Nagy Vilma, Mezei Andor, Raiz Ödön, Nádasz József, Kozma István, Vagó Béla és Németh János.

Opera előadás a Telefon Hírmondóban. A Telefon Hírmondó ma esti programját a magy. kir. operaház előadásának közvetítése fogja kitölteni, még pedig *Leoncavallo Bohémekéje*. Az előadás után érdekes udjanságokat olvastat fel a Hírmondó, azután 11 óráig katoná és cigányzene lesz hallható.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

© A német siketnéma intézetéről. *Váradi Zsigmond*, az állami siketnéma intézet tanára, hosszabb jelentésben számol be németországi tanulmányútja alatt szerzett pedagógiai észleleteiről és tapasztalatairól. A tanulmányút jelentés, amelyet nagy gondal készítet el a szerző, azt bizonyítja, hogy a közoktatásügyi miniszter méltó szakferfit tündetett ki a tanulmányút ösztönzójével. *Váradi Zsigmond*, aki a gyógyító pedagógia tudományának és irodalmának elősmert munkása, meglátogatta Németország siketnéma intézeit és tapasztalatait üdvös gyakorlati reformok ajánlásával érvényesítette. A reformait, amelyek könyve befejezésében találhatók, illetékes helyen bizonyára éppen úgy méltányolni fogják, mint érdemes munkásságát.

© Művészvilág. A Művészvilág e heti száma is díszes kiállításban jelent meg. Cikket írt bele többek között *Goda Geza*, *Salomon Ödön*, *Molnár Ferenc* és *Ince Henrik*.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ A polnai ítélet megsemmisítve. *Bécsi* tudósítónk táviratozza, hogy a semmitőszék feloldotta a kuttenbergi esküdtőszék amaz ítéletét, amely *Hilsner* Lipótot a polnai vérvád vádlottját a gyilkosság büntetésében bűnösnek találta és halálra ítélte. A semmitőszék egytural új tárgyalás megtartását fogja elrendelni a chrudimi kerületi törvényszék előtt.

§§ *Stojalowski* az osztrák állam ellen. A bécsi birodalmi törvényszék ma tárgyalta a híres *Stojalowski* páternek az állam ellen indított keresetét, amelyben eddig lefoglalt 2425 koronát tévő napidíjainak és utiköltségeinek visszafizetését, továbbá az ezentul járó napidíjaira előjegyzett keltetés megsemmisítését követeli. A keresetlet azzal okolja meg, hogy a képviselők napidíjai egyáltalán nem foglalhatók le.

A kinstári ügyész ellenirátában azt kívánja, hogy a birodalmi törvényszék illetékesség hiányában a *limine* utasítsa el a keresetlet, mert a felperes napidíjainak lefoglalását rendelő bírói határozatok már jogerősek. Végül arra hivatkozik, hogy nincs olyan törvényes rendelkezés, amely a képviselői napidíjak lefoglalhatóságát kizárná, továbbá arra, hogy a legfőbb törvényszék 1900. március 19-én kimondta, hogy a képviselők napidíjai lefoglalhatók.

Az ítéletet holnap hirdetik ki.

§§ A tábla szüneti tanácsa. A királyi ítélőtábla ma délelőtt *Sarkány József* elnöklete alatt teljes ülést tartott, melyen megállapították, hogy a szüneti tanács az iudén is, mint tavaly, négy bíntelől és három polgári bíróból fog állani. A szüneti tanács július és augusztus hónapban működik.

§§ Új táblai títikar. Ma délelőtt, a királyi ítélőtábla teljes ülése *Sarkány József* táblai alelnök melo-

szavakkal üdvözölte az új elnöki títikárt dr. *Adolf Sebestyén* volt budapesti törvényszéki bírót. Dr. *Adolf Sebestyén* szívélyes köszönetet mondott az elnök szavaiért.

Büntessenek meg!

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, április 27.

Az a szerencsétlen, csinos arcu, eleven pillantású leányka, aki ma gyermekilykossággal vádolva állt az esküdtőszék előtt, avval kezdte és avval fejezte be a vallomását:

— Bűnös vagyok! Büntessenek meg!

Nem igen védelmezte magát, megadással s türellemmel felelt a kérdésekre s úgy látszott, mintha öntudatlanul bár, de azt akarta volna kifejezni, hogy az ő bűnét nem a romlottság, nem a lelketlenség, hanem a társadalmi viszonyok szülték. Ez a szegény, elcsábított leány a típusa a büntelen bűnösnek. Bűnös, mert őlt, a saját teste gyümölcsöt pusztította el. Büntelen, mert szelid, szívében nincsenek gonosz indulatok s gyenge volt, hogy egy férfi élvezetének a terhét végig cipelje az életen.

A vádlottal szemben állt a csábítója. Csinosan és gondosan öltözött ember, aki nagy pathoszsáral és nagyon gyöngén beszélt. Felannyi férfiaság nincs a beszédjében és tetteiben, mint amennyi rutinja volt a leánybolondításban. A kis emberek fajtájából való, a legkisebbekből, akik sirni tudnak, amikor nincs könnyük, akik szavalnak, amikor életet és becsületet tesznek tőnkre. Szinte generalizálni sem szabad, hogy a csábító típusa, olyan esetlen és olyan neveltség. Egy szavaló boltoslegény. De elég fizikum ahhoz, hogy ezt az örökdrámát meg tudja csinálni. Megcsinálni úgy, hogy a tragédia végén szépen hazamehessen a boltjába, újra árulhasson pántlikát és csipkét és újra elbódíthasson valami szemrevaló masamódkiasszonyt.

Igy van az! A masamódkiasszony a börtönbe kerül. A szavaló boltoslegény vissza az életbe, a gyönyörök és az élvezet tömkelegébe.

És ezt még maig is emberi igazságnak nevezik!

Az eset különben éppen a tízmilliomodik. *Ábrahám Eugénia* Kassán kalapot csinált s miközben finom izléssel tűzte a kis csokrot a kalapok tetejére s fehér kezével simította át a battisztot, baréget s a jó Isten tudja mitéle szövetet, elébe toppant az éhes farkas s így szólt hozzá:

— Báránycám, légy az enyém! Majd meglátod, hogy milyen jó lesz az én kis kertemben.

A báránycák jámbor állatok s hajlanak a szóra. Oh annyi farkas ette meg már a maga báránycák!

És csodálatos, még mindig a farkasok az erkölcsbírak.

A Gonda L.-féle kassai divatúru üzletben volt *Ábrahám Eugénia* s itt ismerkedett meg *Roth* Gyulával, a deklamáló rőfőssel.

A szép Eugénia tavaly márciusban visszajött Pestre, a nagy házak kietlenségébe, ahol valahogy még el lehet palástolni a szegényt. Itt Budapesten született meg a kis *Gabriella*, akit három hónap múlva az édes anyja beledobott a városligeti tóba, mert nagyon nehéz gyerek volt, sok tejet kért, sok teát s egy hónapban éppen annyit kellett rá költeni, mint egy uri dogra: hét forintot.

Miután *Ábrahám Eugénia* megszülte gyermekét, lopva, titokban, nehogy a helyszérző meglássa (oh a helyszérzők tudják mi illik s megesset lánynak nem szereznek állást), magával vitte a kis porontyot *Losoncra*, ahol egy kis saison-munkát adott neki s azt havi husz forinttal honorálták. Ebből fizetett a szegény teremtés hét forintot a gyerekéért, tizenhárom pedig pesti adósságra. *Roth*, aki kereskedő és jól tud számítani, kiszámította, hogy hét meg tizenhárom az éppen husz s husz forintból ennél többet nem lehet kiadni. *Losoncon* két hónapig volt a leány s hogy vége szakadt a saison-munkának, szépen visszaküldték Budapestre. A vasuton valaki arról beszélt, hogy nagy teher a gyerek s a terhet, ha nem bírja az ember, hát eldobja. Hogy hová? Hát édes Istenem, annyi hely van, de annyi...

Ábrahám Eugénia talált is helyet. Mihelyt megérkezett Budapestre, kiment a városligeti tó partjára, egy darabig még küzködött a Jékelvel s aztán a kezére fektette a gyermekét s szépen, csendesen letette a vízre...

A többi elvégezte a viz.

A tárgyalás, melyet ma tartott meg a budapesti esküdtőszék előtt, nagyon egyhangú volt, s ha *Roth* Gyula ur a maga szenteskedő pathoszával nem hozott volna bele egy kis humort, teljesen olyan lett volna, mint a többi bukott leányok történetének a tárgyalása. Ezenfelül volt még egy kis érdekesség.

Az ügyész ur az esküdtőszéki intézmény behozatala óta ma élt először a visszavetési jogával, s némelyeknek feltűnt, hogy a visszavetettek mind egy valláson voltak.

(A vádlott.)

— Igért-e magának házasságot az a Roth? — kérdezte az elnök a leánytól.

— Igért, addig amíg elérte oclját. Azontul nem akart tudni felőlem. Levelét is írt Nagyvadról, ahol boltot nyitott. Azt írta, hogy a levelemben ne emlegetsem a gyereket, mert nem az övé. Pedig...

— Hát a szülőinek mért nem írta meg, hogy nyomorban van?

— Féltem.

— *Losonora* magával vitte a gyermekét s lesznek tanuk, akik szemébe mondják majd önnek Eugénia, hogy már ott akarta elemészteni a kis Gabriellát.

— Igazuk lesz. *Losoncon*, a vasutról bejövöt lettem a gyereket az ut szélére, azt hittem, hogy ezen a járt uton megtalálják. De aztán sirni kezdett szegényke, hát felvettem s dajkaságba adtam *Haluskanéhoz*, hét forintért.

— Hát a vasuton mivel táplálta a gyermekét? Gondolt rá, hogy táplálni kell?

— Vittem egy üveg tejet.

— Mikor Budapestre visszaérkezett, miért ment egyenesen a tóhoz? Talán a vasuti kocsiban gondolt már a gyilkosságra.

— Ott támadt ez a gondolatom. Mondta is egy asszony.

— Mennyi pénze volt, mikor megérkezett?

— Két forintom volt.

— Mondja el, hogy mit csinált a városligeti tónál?

— Lefeküdtem a fübe s vártam, míg besötéte-dik. A fák alatt feküdtem. Vártam és sirtam. Senki sem járt arra. Levetkőztettem szegénykét egy ingre s a cipőskéit is a lábán hagytam s beletettem a vízbe. Így...

— A boncolásnál kiderült, hogy a gyermekét közvetlen a tett elkövetése előtt tejjel itatták.

— Igen, itattam. Egyszerre támadt az a gondolatom, hogy megölöm.

— Ez volt az a kis gyermek? — kérdi az elnök s a halott csecsemő fotográfiáját tartja a leány elé?

A vádlott eltakarja az arcot s nem nézi meg a képet.

— Nem, nem nézem — mondja aztán sirva — ez volt. Az enyim, megöltem, büntessenek meg.

(A tanuk.)

A sok lényegtelen dolgot valló tanuk közt elvonult egy bőbeszédű asszonyság, akinél a vádlott lakott, egy ór, aki a Városligetet őrizte, két helyszérző, akik nagyon éreynesek voltak s a világot sem szerettek volna helyet Eugénianak, ha tudták volna, hogy gyermeke van. Aztán egy masamod kiasszony fehér fátyla alól hangzott el, hogy Eugénia jó leány volt, jó pajtás és sohasem volt puccos. *Haluska* Andrásné igen öreg asszony s mindenképpen azt akarta megmutatni, hogy ő valóságos anyja volt a kis Gabriellának, szerette, gondozta, becézte s mindezt hét forintért.

— Szerette ezt a leány a gyereket — kérdi *Zsitvay* elnök.

— Oh szerette bizony. Őlelte is, oszókolta. Mondtam, hogy hagyja nálam s küldje el a pénzt *Pest*-ről, de a szép kiasszony csak nem akarta nálam hagyni.

— Nem — mondta a vádlott — mert előre kérte érte a pénzt a jószívű *Haluskané*, aki hét forintért szerette, becézte és oszókolgatta a gyermeket.

Miután *Haluskané* eltávozott s visszatért a maga kis, otthonhagyott angyal-jelöltehez, egy finom urnak mutatta meg a teremszólgá a bejáratot.

— *Roth* Gyula vagyok. Esküszöm az élő Istenre, hogy szerettem ezt a nőt és szeretem most is és szeretni fogom, amíg lélek van bennem, oh én méltóságos elnök ur.

— *Roth* ur, ne szavaljon itt! Viselje magát férfiasan és —

— Oh méltóságos elnök ur, én férfiasan fogok viselkedni. Én sohasem voltam bensőbb viszonyban ezzel a nővel s sohasem ígértem neki, hogy hitvesemmé teszem. Csak akkor tudám meg, hogy anyának érzi magát, midőn visszatért Budapestre. És szó-lék hozzá: Édesem, kedvesem...

— *Roth* ur, kérem, kérem. Ne deklamáljon.

— Oh elnök ur, én nem deklamálak, de Eugénianak mással is volt viszonya. Esküszöm az élő istenre esküszöm, hogy Gonda is...

— Elég! — mondta az elnök, akinek lovagias, férfias lelkét láthatólag sértette ez a deklamáló ember. Ha őn tudta ezt, miért nem írta meg Gondának, hogy édes uram, obligóban vagyunk ám egy kocsit

mindkötten evvel a szegény, elhagyott teremtséssel szemben. Miért nem lépett fel? Persze egy kis gavallér érzésnek kellene lenni a dolgok megett. Most látja, hogy hova jutott ez a lány.

— Oh méltóságos elnök ur, én nem vagyok hozzászokva, én még sohasem voltam tárgyaláson.

(Szembesítés.)

Elnök mielőtt szembesítene a vádlottat, felolvassa Gonda egyik levelét, melyben ez azt írja, hogy Roth külön lakást fogadott Eugeniának. Aztán a szembesítés következett, melyet Róth így akart elintézni:

— Sagen Sie Fräulein — mondta kemény hangon a lány felé fordulva. De az elnök közbeszólt:

— Mondja a szemébe Eugeniának, hogy más-sal is folytatott viszonyt.

— Igen, Gonda...

— Nem, nem, nem! — felelt a lány. Ő nem gondoskodott a gyermekről, ő azt mondta, hogy leköpi, hogy megveti, hogy engem is megvet. Nekem nem kellett a pénze, én tudtam élni, de a gyermekem nem tudott...

— Nem igaz — mondta Roth.

— Roth Gyula, hol hagyta a férffasságát. Most megreparálná a dolgot? Elvonná Eugeniát?

— Nem!

A vádlott ránézett a csábítójára s mintha a büszkeségét akarta volna védelmezni, így szólt:

— Én meg nem mennék magához!

Még a védőnek, dr. Weisz Ödönnek volt egy kérdése Rothhoz.

— Mondja tanu ur, miért lett ebből a szokott levélbeli megszólításból, hogy: mein liebes Kind, a gyermek szülése után: Wohlgeborenes Fräulein?

— Miért? Mert mikor én egyszer pénzt küldtem Eugeniának, az nem köszönte meg a küldeményt, hanem csak a gyermekről irt a levélben.

— Ah! nem köszönte meg? Ugyan sok köszönettel tartozik.

— Oh ja! — kiált most haragra gyulva a végig sértett lányka — köszönöm önnek, köszönöm! Mindent köszönök, azt is, hogy ide juttattott!

Roth Gyula ezután távozni készült. Mielőtt elhagyta volna a termet, az elnök tudára adta, hogy tanuvalomását nem vették komolyan s azért meg sem hiteltetik.

— Sebaj — gondolta a kis szónok, azért mégis én megyek ki s ti maradtok itt benn. Gondolá és távozzék. Gunyakaaj követte.

(Orvosszakértők, kérdések, perbeszéd.)

A törvényszék ezután dr. Minich Károly és dr. Moravcsik Ernő orvosszakértők véleményét hallgatta meg, majd a kérdéseket szövegezte meg s végül felhívta az ügyészt dr. Sélley Barnabást, hogy terjessze elő védőbeszédét. Az ügyész végig követte a vádlott életét azon perctől, hogy gyermeknek adott életet a tett elkövetéséig, iparkodik rábizonyítani, hogy természetesen, előre megfontolt szándékkal ölte meg gyermekét. Majd rátér arra, hogy ne aggaszsa az esküdteket az, hogy a gyilkosság büntetése a halál. Önök — ugymond — egy sem a halálítéletet mondják ki, hanem csak azt, hogy a vádlott előre megfontolt szándékkal követte-e el rémes tettét. Marasztaló verdiktet kér.

Dr. Weisz Ödön védő párhuzamot von a nő és a nő, az anya és anya közti. Keresi az okokat, melyek ezt a gyermekleányt a tett elkövetésére bírták s azokat a társadalom léhaságában és környékletességében, részben a nő lelki világában lelki föl. Míg törvényeink ugymond, hat havi börtönre ítélik azt, aki 2 kracát lop, a csábítót, aki egy lány boldogságát, hármevét és életét orozza el, futni engedik. A szegény, a nyomor és az elhagyatottság voltak segítő társai ennek a lánynak, elbukása megbénította ellentálló erejét. Majd rátér arra, hogy a premeditáció minosen beigazolvá, mert ez a nő szerette s amig bírta, gondozta is a gyermeket s előzetes nyilatkozatait, hogy gyermekét elpusztítja, az élet keserűsége adta a szájába. Az igaz elhatározás és ülési szándék egy kétségbeesett utolsó percben támadt a lelkében. A védő avval végzi beszédét, hogy a tulajdonképpen bűnös nem az, aki ölt, hanem az, aki nyomorba taszította s ezáltal megérlelte a vádlott lelkében a bűnös elhatározást.

(A verdikt.)

A védőbeszéd után, az elnök üszegzte a tárgyalás eredményét s verdikt hozatalra utasította az esküdteket, akiknek főnöke, Nedeczky Tibor így hirdette ki a határozatot:

Arra a kérdésre, hogy bűnös-e a vádlott abban, hogy leánygyermekét előre megfontolt szándékkal megölte? az esküdtszék felelete: Nem.

Arra a kiegészítő kérdésre, hogy bűnös-e a vád-

lott abban, hogy szándékosan, de nem előre megfontolt szándékkal ölt? — az esküdtek felelete: Igen.

Arra a külön kérdésre, hogy a vádlott ülési szándékát elhagyatottsága, nyomora és kétségbeesése folytán támadt erős felindulása érlelte-e meg s tettét rögtön hajította-e végre? — az esküdtek igennel felelnek.

E szerint tehát az esküdtek Ábrahám Eugeniát a gyilkosság vádjá alól felmentik, de bűnösnek mondják ki az erős felindulásban elkövetett szándékos emberölés büntetésében, melyet nyomora és kétségbeesése között követett el.

Elnök maga hirdeti ki a vádlott előtt az ítéletet, aki szomorúan mondja:

— Nyomor, kétségbeesés volt az oka...

A törvényszék kihirdeti az ítéletet s a vádlottat a 92. §. alkalmazásával három évi fegyházra ítéli, melyből nyolc hónapot a vizsgálati fogság által kitöltöttek veszi!

Az ítéletben a védő is, az ügyész is megnyugodott.

Nyiltér.

Előrehaladt idény és tulhalmozott raktár miatt

nagy, kizárólagosan valódi

keleti szőnyeg eladás

legelőnyösebb árakon

Stein-nál „Nádor-szálloda“ Vámház-körút 2. sz. és fővámház 3. sz. magánraktár.

Orvosi állásokra mindenkor legtöbb pályázatot közli a „Közegészségügyi Kalauz“. XXII. évf. Előfiz. egész évre 12 korona. Mutatványszám ingyen. Budapest, IV., Kecskeméti-utca 6.

(Az e rovat alatt közlöttnek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT.

*. Bécsi lövésznyek. Érdekes handicap szerepel a holnapi, hélelki versenynap programjában: a Bálvány-handikap, melyre meglehetősen jó klasszisu lovakat neveztek. A nagyterhűek körül ugyan túrlitek egynehányat, azonban Ivo elég méltón képviseli a nagy terhet, a kisebb terhűek közül különösen a három éves Pandur érdemel figyelmet, mely a három éves nagy handicapban óriási terhével igen jól futott. Az sem valószínűtlen, hogy ezuttal Hängdian is jobban szalad, mint utolsó futásakor, ha csak a távolság nem lesz hosszú neki. Ivo, Hängdian és Pandur, ez a három lövészilyannak, mely a holnapi érdekes handicapban a legkomolyabb szerepet játszhatja. Nagyobb szám még a programban a Turul gátverseny is, csak az a kár, hogy igen kevés löfut érte. Ha Erbprinz csakugyan indul, azért mégis érdekes lehet a mérkőzése a gátpályán igen jól érvényesülő Valakivel. A versenyeik egyébként nem lesznek valami különösen érdekesek, a szenzáció: a Trial stakes csak holnapután lesz. A holnapi versenynap legjobb versenyzői alkalmasint ezek lesznek:

- I. Dreher-istálló—Charmant.
- II. Reducer—Hivondelle.
- III. Per Butlers—Szessély.
- IV. Ivo—Pandur—Hängdian.
- V. Ida—Mint.
- VI. Erbprinz—Valaki.
- VII. Tricky.

*. Football-verseny. Az Aradi Athletikai Klub budapesti osztálya holnap, szombaton délután 5 órakor a millennárius versenypályán mérkőzik a felső iparisokla football csapatával.

*. A bécsi lövésznyek eredményéről a Telefon Hírmondó után értesülhet leggyorsabban a sport közönség, mert a Hírmondó telefon értesülései alapján mindjárt a futamok lefutása után részletes referátát olvastat fel. Az összeredményt 1/57 órakor olvassák fel.

TÁVIRATOK.

Róma, április 27. Az Italie szerint hire jár, hogy gróf Delmagnó tábornokot ki fogják nevezni Berlinbe nagykövetté gróf Lanza helyébe.

Vilmos nem megy Párisba.

Berlin, április 27. A Norddeutsche Allgemeine Zeitung a következőket írja: A külföldi sajtóban kísérlet történik arra nézve, hogy Hohenlohe herceg bírodalmi kancellárnak Párisban való tartózkodását azzal hozzák kapcsolatba, hogy Vilmos császár állítólag Párisba szándékozik utazni a világiállítás meglátogatására. Kijelentjük, hogy itt csak üres koholmányról van szó.

Mint ugyanez a lap jelenti, Hohenlohe herceg holnapután vissza szándékozik utazni Berlinbe.

A cári pár Moszkvában.

Moszkva, április 27. Miklós cár és Feodorovna Alexandra cárné a Moszkvában időző nagyhercegek és nagyhercegnők társaságában látogatást tettek a Novoszpaszovszki-kolostorban, ahol a most uralkodó cári család elődeinek sírboltja van. Tegnap este a Kreml-palotában, a cári pár jelenlétében gyászmise volt az elhunyt Petrovna Alexandra nagyhercegnőért.

Magyarország Párisban.

Páris, április 27. A magyar történelmi kiállítás ma délelőtt mutatta be Lukács Béla kormánybiztos Picard francia kormánybiztosnak és ebből az alkalomból meghívta a francia kiállítás többi vezérférfait is. A kiállításon déltájban megjelentek Picardval Delaunay, Belleville, Chardon, Arago de Brevaux, akiknek Lukács Béla bemutatta a magyar történelmi kiállítás rendezőit. A kiállítási köruton Széchenyi Béla gróf és Szalay Imre, a Muzeum igazgatója magyarázták a kiállított tárgyak jelentőségét. A pavillonban a francia urak nem győzték eléggé esodálni a pavillon szépségeit, mint történelmi emlékeink és műkin-cseink gazdagságát. Picard társával máskéf órai kör-séta után a kolostorudvarban felállított buffét előtt tokajjal telt pohárral kocintott a magyar urakkal: Miklós Ödön, Széchenyi Béla, Szalay Imre, Fittler Kamil, Herman Ottó és Radisch Jenővel s aztán Lukács Béla felé fordulva éltette Magyarországot; kijelentette, hogy a francia kiállításnak nem kívánhat nagyobb sikert, mint amilyet a magyar kiállítás elért. Éltette Magyarországot és a kormánybiztos.

Délutánra voltak meghívva a francia tudományos akadémiá tagjai s az összes francia és külföldi hírlapírók. Két huszár a jaiki kapu ajtajánál teljes díszben várta a meghívottakat, kiket a kapubejáratnál Lukács Béla és a kormánybiztos, valamint a történelmi bizottság tagjai fogadtak. A kiállítás igazgatósága rendőrséggel tartotta fűnn a rendet, mert a kíváncsiak óriási tömege megakasztotta a közlekedést. Mikor a több százra menő meghívott vendég a pavillonhoz érkezett, megkezdtek a körsetét. A történelmi pavillonban minden egyes terem megtekintésekor az elragadtatás hangján ismerték el a vendégek régebbi keletű kulturánk előkelőségét. Nagyon tetszett a Herman Ottó által kiállított remek őstüglakozási csoport és a huszárterem is. Nemcsak a pavillon belső tartalma, hanem architektúrája is sikert aratott. A kormánybiztos bemutatta a vendégeknek Fittler Kamil műszaki igazgatót és a pavillon építőit, Bálint és Jámor műépítészeket.

Az összes francia lapok igen rokonszenvesen nyilatkoznak kiállításunkról, amelyet mind terjedelmes cikkekben ismertettek.

Este a kormánybiztos nagy dinert adott, melyen a nagykövet, a párisi bizottsági tagok, a kiállítás rendezői és az előkelőbb kiállítók jelentek meg.

A visszautasított meghívó.

Prága, április 27. A német tartományi képviselők klubja mai ülésében határozottan elítélte azt az utat és módot, ahogyan néhány, a német képviselők radikális csoportjához tartozó képviselő jónak látta elégedetlenségének kifejezést adni a tartományi főmarsall magatartása felől, amelyet a tegnapi ülés végén a karzat tetszéennyilvánításával szemben tanusított és a Wolf által gyakorolt illetéktelen befolyást a német tartománygyűlési képviselők magatartására a tartományi főmarsall által ugyanazon napon adott estélyre szóló, nekik megküldött meghívó dolgában felháborodással visszautasította.

A német flotta-javaslat.

Berlin. április 27. A birodalomgyűlés költségvetési bizottságában a centrum a flotta-javaslat tárgyalása folyamán több pontnak a törlesztés indítványozta. A szükséges kiadásokat az évi költségvetés keretében kellene megszavazni. Az esetben, ha a visszatérő és az egyszer mindenkorra való kiadások valamely költségvetési esztendőben meghaladnák a 117,525,498 márkát, a többlet az értékpapírok és lottó-sorsjegyek bélyegilletékének emelésével, a bányarésvényekre, hajófuvarlevelekre és hajójegyekre kirovandó bélyegilletékekkel, a pezsgőborok megadóztatásával, a külföldi pezsgőborok, likőrök, szivarok és szivarok vámjainak emelésével és ha ezek az illetékek és vámok nem volnának elegendők, birodalmi adóval fedezendő. Az indítványnak a hajók létszámára és a szükségletnek évről-évre való megszavazására vonatkozó részét a bizottság 20 szavazattal 8 ellenében elfogadta.

Az osztrák tartománygyűlések.

Brünn, április 27. Az állandó kiegyezési bizottságból a nemzetiségi kuriák tárgyalására kiküldött albizottságnak mai ülésén báró D'Elvert előadó bemutatja a kuriákról szóló törvényjavaslat kész tervezetét s behatóan ismertette egyes rendelkezéseit. A tervezetet szótárszajk a bizottság tagjai között. A tervezet megvitatását a tartománygyűlés ülésének megkezdése miatt a legközelebbi ülésre halasztották.

Grác, április 27. A tartománygyűlés mai ülésén báró Rokitsansky megokolta az 1899. szeptember 21-iki császári rendeletre vonatkozó indítványát. Az indítvány így szól:

A tartománygyűlés szolgálja föl a kormányt, hogy figyelmét az 1899. szeptember 21-iki császári rendelettel teremtett és a mezőgazdasággal foglalkozó lakosságot károsító, tehát tarthatatlan állatforgalmi állapotot fordítsa és gondoskodjék róla, hogy ez az állapot megszűnjék, nevezetesen, hogy a koronaországok kölcsönösen megnyilvánuljanak egymás előtt s már ma bevezető lépéseket tegyenek arra, hogy a külfölddel való új kereskedelmi szerződéseket megkötésekor a mezőgazdaság hátréplést nyerjen a 14. §-os kiegyezés okozta és többé jóvá nem tehető, valamint a mert ezentul származó károkért. Az indítvány a tartományi mezőgazdasági bizottsághoz utasították s az ílést a napirend elintézése után berekesztették. A legközelebbi ülés szombaton lesz.

Prága, április 27. A tartománygyűlés ma folytatta Pacak indítványának tárgyalását.

Bendl azt mondja, hogy a németek alkotmányos alapon állanak, ellenben a csehek mindig államjogokkal állanak elő, s mesterségesen feligazgatják a cseh népet. Szemére veti Kramarznak, hogyan erőszakoskodott annak idején a reichsrathban a németekkel szemben. E miatt heves vita támad Kramar és néhány más képviselő között. Bendl hozzátézi, hogy a csehek kiméltensége ebben a harcban még érthető, mert nemzetiségükért küzdenek, de érthetetlen, hogy a nagybirtokosság miért küzd olyan buzgalommal a cseh eszmékért. Amíg a nagybirtokosságnak Csehországban döntő szava lesz, addig nem lesz béke, kesség. A feudális nemesség segítségével a csehek csak azt fogják elérni, hogy úgy a németek, mint ők maguk elveszítik minden szabadságukat. A németek meg vannak róla győződve, hogy a cseh nemzetiség végül mégis diadalmaskodni fog a hatalom mostani birtokosainak ádatlan befolyásán.

Kramar azt feleli, hogy a csehek csak egyenjogúságot akarnak. A németeknek napról-napra más és más elvük. Elismerik a többség elvét, ahol többségben vannak, de semmit sem akarnak róla tudni, ha kisebbségben vannak. Csehországban a nyelvtörvények elhatárolást kívánnak, Morvaországban, Sziléziában és Stajersországban hallani sem akarnak róla. A míg a németek minden tartományra nézve másképp okoskodnak, nem lesz békeesség. Az abszolutizmusból a csehek nem félnek. A szlovákok tulnyomó számában bizva, remélik, hogy még az abszolutizmus sem fogja őket megtörni.

Fournier visszautasítja azt a szemrehányást, hogy a németek megakadályozták a kibékülést azzal, hogy nem skarlát, hogy az albizottság Prágába folytassa tanácskozását. A prágai atmoszféra nem kedvező a megegyezésre. Visszautasítja Heroldnak a németek ellen tett szemrehányásait és azt mondja, hogy a csehek meg akarják hódítani a német nyelvtérületet. Egyetlen eredménye ennek a világnak az, hogy a németek bizalmatlansága melybe gyökeret vert és hogy erőt vet rajtuk a bizonytalanság érzése. Ha a csehek békét akarnak, a németek is hajlandók békét kötni; de ha harcot akarnak, arra még inkább készek a németek.

Samancik a cseh kisebbségekkel való bánásmód miatt panszlikodik.

Néhány helyreigazító felszólalás után Pacak megjegyzi zárószavában, hogy nem sajnálja, hogy a vita olyan hosszúra nyúlt, mert legalább itt is, Bécsben is tisztán látják majd, hogyan állanak a dolgok.

Lueger kivonulása.

Bécs, április 28. „Bécs ura”, Lueger, ma az alsó-ausztriai tartománygyűlésen egy kis kudarcot valtoft. Saját párhívei, t. i. pártjának falusi tagjai hagyták cserben. Az okot erre Kronawetternek egy indítványa adta. A tartományi bizottság törvényjavaslatot nyújtott be az ipartanítók aggkori el-látásáról, mely azt a határozatot tartalmazta, hogy a törvény hatálya a bécsi ipartanítóokra nem terjed ki. Kronawetter erre azt indítványozta, hogy ezt a határozmányt töröljék. Itt aztán kitört a viszály.

Lueger támogatta az indítványt, de párhíveinek legnagyobb része cserbenhagyta. Heves szóváltás támadt Lueger és a falusi keresztény szocialisták közt, és egyebek közt sokat hánytorgatták a tisztességet.

Lueger azt mondotta ugyanis, hogy a tisztesség parancsolja az indítvány elfogadását.

Gessmann élesen visszavágta:

— A tisztesség semmit se parancsol. És azután még sokat feleltetek egymással.

Lueger hosszabb beszédben szállt síkra az indítvány mellett és így fejezte be szavait:

— Itt nincs mit változtatni. Vagy — vagy!

Szavazásra kerülő a dolog, az indítvány 19 szavazattal 26 ellenében esleett.

Lueger iszonyu dühbe borult. Izgatottan hagyta el a termet, azt kiáltva:

— *Kindletlenül fogunk harcolni! Bécsiek, menjünk ki valamennyien! Majd megmutatjuk az uraknak!*

A teremben nagy volt az izgatottság.

Mikor Lueger bécsi párhíveivel kivonult a teremből, *Beuchtinger* keresztény-szocialista azt kiáltotta:

— Hallatlan! Nem vagyunk mi iskolásgyerekek!

Hoffer azt kiáltja:

— Miért olyt izgatott?

Ezzel véget ért az ülés.

Koronáció Königsbergben.

Hamburg, április 28. A német császár október 18-án Königsbergbe megy, hogy mint I. Frigyes és Vilmos az ottani vártemplomban porosz királyiá koronáztassa magát. Ez alkalomra nagy ünnepélyességeket jelentenek be.

A kongói atrocitások.

Brüsszel, április 27. Lothaire volt őrnagy a *Beit Bleu*-hez intézett levelében kijelenti, hogy váratlan hazajövelele nincs kapcsolatban azzal a váddal, amelyet Moray ügynök ellene emelt. Ő csakis egészségi szempontból és magánérdekei megóvása végett jött haza. Szerinte Moraynak nincs joga vizsgálatot indítani a Kongó állam ügynökei ellen, az a jegyzőkönyv pedig, amelyet Moray ellene fölvetett, valótlanságokat tartalmaz. Moray eljárása bosszu műve. Lothaire nem tagadja, hogy néhány fehér ember hébe-korba erőlködésen kihágásokat követett el. A bennszülöttekre rótt kényszerűmunkát azonban szükségesnek tartja. Tagadja, hogy a fehér emberek kihágásai a bundákat lázadásra ingerelték volna. Ez a törzs mindig elzárkózott a civilizáció elől. A bundák emberevők, akik sok fehér embert öltek meg.

Kormányváltás Dániában.

Kopenhága, április 27. A király elfogadta a Horrag-kormány lemondását és új miniszteriumot nevezett ki a jobboldalból. A minisztertanács elnöke és külügy: *Sebested*.

A szorongatott Törökország.

Konstantinápoly, április 27. A porta nagybirtokosai úján biztosították a kormányokat, hogy a hatalmasságok bejegyzése nélkül nem fogja fölemelni a vámkokat. Hir szerint Anglia, Franciaország és Olaszország a vámhivatali vegyelemzés kérdésében tett engedmények és az örmény zavargások idején kárt vallott alattvalóik kártérítésének megfizetése ellenében bejegyeznek a vámemelésbe, sőt az angol kormány el is küldte a portának bejegyzés nyilatkozatát.

Konstantinápoly, április 27. A tegnapi minisztertanács a török vámemelés kérdésével foglalkozott. A török nagykövetségeknek ebben az ügyben ma távirati jegyzéket küldtek.

London, április 27. A Reuter-ügynökség jelenti Washingtonból tegnapi kelettel: Az Egyesült-Államok konstantinápolyi ügyvivője e hó 24-ikén jegyzéket adott át a portának, amelyben kormányának utasítása értelmében erősen sürgeti a követelt kártérítés megfizetését. A jegyzék nem ultimátum, hanem ellenkezőleg, a külügyminiszterünknak arra az elhatározására vall, hogy a kérdés elintézésére meg akar kísérelni minden békés eszközt, amely a helyzetnek megfelel.

Francia-orosz barátkozás.

Nizza, április 27. Az itteni helyőrség nagy lakomát rendezett a Ville Francheban horngonyozó orosz földközi tengeri hajóraj tiszteletére. Több mint 10 ezer ember üdvözölte *Biriev* tengernagyot és tisztjeit. Jelen voltak az összes katona- és a civilhatóságok s lelkesen tüntettek a francia-orosz barátság mellett.

Sztrájkoló városatyák.

Bécs, április 27. Dr. Lueger polgármester a községtanács mai ülésén bejelentette, hogy *Strobach* alpolgármester működési ideje lejárt és megjegyzte, hogy a polgármesterválasztás jelenleg lehetetlen, mert ehhez az új szabályzat értelmében 100 község-tanácsos jelenléte szükséges. A választást ennél fogva el kell halasztani, míg az új választásokat meg nem ejtik.

Közgazdasági táviratok.

Freiburg, április 28. A nemzetközi vasúti díj-szabási bizottság ez idei értekezletét a breisgani Freiburgban e hó 25., 26. és 27-én tartotta meg. Az értekezleten, minthogy Grimburg udv. tanácsos akadályozta volt, Janota, az osztr.-magy. államvasutársaság főfelügyelője, elnökölt. Magyarországból a magy. kir. államvasutak részéről *Szabó* Kálmán és a kassa-oderbergi vasut részéről *Szekula* Gyula főfelügyelő jelentek meg. A napirendből fölemlítendő a tárgyalások a magy. kir. államvasutak azon indítványa fölött, hogy hajózási vonalak is vonassanak bele a berni egyezmény hatályának körébe, valamint a díjviszterítési eljárás egységes szabályozása a nemzetközi áruforgalomban.

London, április 27. (*Gabonapiac.*) Az irányzat nyugodt, az árak változatlanok. Tengeri 3 p.-vel magasabb. Városi liszt 23—28 sh., peccolaj 28 sh. eladók, tengeri —. —. Bevitel: buza 50,000, árpa 9000, zab 100,000 q. Az időjárás: boros.

New York, április 27. (*Terménytörzsede.*) (*Zárlat*) Gyapot: New Yorkban helyben —. —. (9.13/16.) Májusra 9.19/16. (9.39.) júliusra 9.48. (9.34.) New-Orleansban helyben 9.43. (9.3/8.) — *Petroleum* Stand white New Yorkban 9.95. (9.05.) Stand white Philadelphában 9.05. (9.—.) Refined in Cases 9.—. (10.25.) Credit Balances at Oil City 10.25. (1.57.) — *Zsír*: Western steam 7.75. (7.65.) Rohe és Brothers 7.95. (7.90.) — Tengeri irányzata szilárd. Áprilisra —. —. (—.—.) Májusra 45.3/4. (45.1/4.) Júliusra 46.3/4. (45.3/4.) — Buza irányzata szilárd. Pirok 6.51 helyben 78.3/4. (78.—.) Szeptemberre 78.3/4. (78.1/8.) Áprilisra —. —. (—.—.) Májusra 72.3/4. (73.9/8.) Júliusra 73.3/4. (73.3/4.) Gabona szállítási díja Liverpoolba 3.1/4 (3.1/2.) — *Kávé*: fair Rio 7. sz. 7.3/8. (7.3/8.) Májusra 6.65. (6.80.) Júliusra 6.75. (6.85.) — *Liszt*: Spring Wheat clears 2.70. (2.70.) — *Cukor*: 3.15/16. (3.15/16.) — *Ón*: 29.25. (29.65.) — *Réz*: 17.25. (17.25.) — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, április 27. (*Terménytörzsede.*) (*Zárlat*) Buza igen irányzata szilárd. Áprilisra 65.3/4. (65.3/4.) Májusra 65.7/8. (66.3/8.) — Tengeri irányzata szilárd. — Májusra 39.3/4. (39.1/2.) — *Zsír*: Áprilisra 7.32. (7.22.) Májusra 7.32. (7.22.) — *Szalonna* short clear 7.50. (7.40.) — *Sertésus*: Februárra —. —. (—.—.) Áprilisra 12.72 (12.70.) — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Napirend.

Naptár. Szombat, április 28. — Római katolikus: Vit és Valér. — Protestáns: Valéria. — Görög-orosz: Április 15.) Kreszcenc. — Zsidó: Niszán 29. S. Ach. Moth. 1. Porik. — A nap két óra 53 perccor. — Neuzsziq este 6 óra 50 perccor. — A hold két óráj 3 óra 47 perccor. — Nyuzsziq délután 6 óra 13 perccor.

A miniszterek nem fogadnak.
A Magyar Államkai Szövetség vívó-bajnoki versenye.
Magánútszervezők Országos Szövetségének közgyűlése este 7 órakor a Royal-szállóban.

A Kispaludj Színházban Miss Mary Gould táncosnő első fellépése.

A Felőti Társaság ülése délután 5 órakor az Akadémia földszinti sarkotermében. Döntés a Vizsgáló-pályázat fölött.

A Magyar Orvosgyesület felolvasó ülése délután 5 órakor (Szentkirályi-utca 21. sz.)

Nemzeti múzeum: Képtára és néprajzi tára (Csillag-utca 15. sz.) nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. A többi társai 1 korona belépődíj mellett meglekinthetők.

Országos képtár zárva.
Téknológiai iparmúzeum zárva.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap.
Somossy Mulató. Nagymező-utca. Ma egész új szenzáció a műsor.

Folles Caprioe. VI., Révay-utca 18. Naponta 16 nyes műsor.

Stefánia-szálloda, Murányi-utca 53. Budapest leg-olesőbb szállodája.

Union-Szálloda diszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás kárpátterem.

Pecanovits Metropol szállodája. Naponta hangverseny (lásd hirdetés). Ujjonnan berendezett fényes étterem.

Futzer-pince Deák-tér naponta a pince étterem-ben Dobronyi Géza 1-ső rangú zenekarának hangversenye.

KÜLÖNFELÉK.

Az infánsnő szerelme.

Madrid, április végén.

Már az őszszel is sok hír kerített udvari körökben Mercedes aszturiai hercegnőnek, spanyol régenskirálynő legidősebb leányának küszöbön lévő mátkaságáról. Ezek a hírek most már, az utóbbi időben a hivatalos lapokban is napvilágot látnak és a huszadik évében lévő, viruló hercegnő legközelebb csakugyan mátkasorba járt. Silvela miniszterelnök, amikor annak idején puhatólították nála a hercegnő választottja felől, tudvalevőleg ezt felelte:

— Mária Krisztina királynő azon a véleményen van, hogy a fejedelmi házasságok most már nem éppen diplomáciai uton jönnek létre és így leányának e fontos elhatározása alkalmából meg fogja engedni, hogy szíve hajlandóságát kövesse.

Nos, az infánsnő szíve már határozott és pedig Don Carlos herceg. Caserta gróf második fia javára. Caserta gróf, boldogult II. Ferdinánd nápolyi király és az ő második feleségének, Terézia osztrák főhercegnő fia, ezidőszent képviselője a mindkét szicíliai, illetőleg nápolyi Bourbon-törzsházának. A grófnak Antonia hercegnőtől való házasságából tízenegy gyermek származott. Legidősebb fia, a calabriai herceg Mária bajor hercegnőt vette el és két gyermeke van. A herceg maga tiszteletbeli tüzérszázados a spanyol hadseregben és állandóan Madridban él. Őcsöze Károly herceg, most harminc esztendő, a spanyol vezérkarban tiszteletbeli százados s ő van hivatalra arra, hogy Maria de Mercedes infánsnőt oltárhoz vezesse.

Az infánsnő eljegyzése azonban nem jöhet létre minden nehézség nélkül. Ehhez a szerelmi idillhez köze van a nagypolitikának is. Az infánsnő ugyanis őcsöze a kis XIII. Alfonz király után legközelebb áll a spanyol trónhoz. A VII. Ferdinand részéről egykor kibocsátott pragmatika szankciói alapján ő tenné fejére a spanyol koronát, ha a kis Alfonz nem jöhetne számításba, ami a gyermek király gyöngye egészségénél fogva nagyon könnyen bekövetkezhetne. Mercedes infánsnő valósággal királynője is volt már Spanyolországnak félesztendőn át, atyja, XII. Alfonz halála (1885. november 25.) után. Csak 1886. május 17-én, amikor XIII. Alfonz megszületett, jutott vissza a hat éves királynő hercegnő sorba.

Az az eshetőség tehát, hogy valaha spanyol királynő lehetne, akadályozhatja meg talán, hogy anyja óhajátának is megfelelően szíve hajlandóságát kövesse. A vonalom közte és Károly herceg között hosszas érintkezés után keletkezett s jól értesült szemlélyiségek állítják, hogy nagyon erős szerelem fűzi

őket össze. Izabella infánsnő, a királynő testvére szintén nagy barátja ennek az összeköttetésnek.

Az osztrák udvar és Erzsébet főhercegnő, a királynő anyja, legszívesebben látnák, ha Mercedes infánsnőt egy osztrák főherceg jegyezi el. Franciaország, Németország és Angolország látszólag egészen közömbös a házassági ügy iránt.

A házasságot leginkább ellenzi Silvela miniszterelnök és az ő álláspontján vannak egy a liberális mint a konzervatív párt legtekintélyesebb férfiai. Az esetleges trónörökösöknek Silvela királyi herceget akar, aki nem Bourbon s ő inkább a urini gróft, a boldogult savoyai Amadeus, egykori spanyol király fia önjátná.

Olaszország trónörökösének, noha már régóta él házasságban a szép montenegrói hercegnővel, Helénnel, nincs utódja és így nagyon valószínű, hogy a korona az asztai hercegre, Amadens legidősebb fiára és a turini gróf öcsésére jut. Az infánsnőnek vele való házasságában a liberálisok a hagyományos monarchiának és demokratikus monarchiának az egybeolvadását látnak, amelyeknek legsajátosabb képviselője a felejtetetlen lovagias Amadens volt Spanyolországban. Tett-e vajjon Silvela lépéseket a turini gróf jelöltje érdekében, hajlandó vajjon ez erre a házasságra, rokonszenves-e ez az eszme a római udvarnak — mindez még nem derült ki.

Csak annyi bizonyos, hogy Silvela miniszterelnöknek az infánsnő házassága nem tetszik és az öreg Izabella királynő is, aki ugyan elvből egészen távol marad a spanyol politikától, nem rokonszenvez Károly herceggel és úgy véli, hogy az olasz Bourbonok nincsenek arra hivatva, hogy a spanyolokra szerencsét hozzanak.

Egyébként azok, akik Károly herceget személyesen ismerik, a katonai akadémiát együtt járták vele és a bajor idején Kubában figyelemmel kísérték, megegyeznek abban, hogy rendkívül szeretetreméltó, derek és vilén tiszt. Az infánsnőnek pedig, aki a szerelme ellen tornyosuló felhőket látja, nagy a fájdalom. Csak az a reménység erősíti a lelkét, hogy sikerül majd legyőznie a nehézségeket.

E.

+ A III. számú vonat. Rudyard Kipling vázlatokat ír a csatatérről. Rapszodikus, borzalmasan szép képeket. A III. számú betegszállító vonatra felrakták a sebesülteket, a vonat robog Fokváros felé.

— Lábtörés, — mondja az egyik bepólyázott katona.
— Melyik láb, jobb, bal?
— A jobb — feleli a beteg.
Hátára fektetik és sebesült lábát úgy helyezik el, hogy könnyen hozzáférhessenek ...
— Ritka eset, — jegyzi meg most egy ápoló másutt.

Az is. Golyó furta át az illető legény gyomrát; de úgy, hogy levest, meg tejet csak tud azért inni a fekvőhelyén ...

Csendesen és gyorsan járnak fel-alá az ápolók. Összezuzott váll, könyök; tüdő, amelybe jobbról-balra furódott be a golyó, azonban semmiféle életszervben sem tett kárt; összezuzott kar (a gazdája robbanó-golyóft emleget), két fejszebe. Azután szem, fej és nyak; vállpercc; megint comb; két vagy három ember, akinek lábszárába furódott a golyó; megint egy összelőtt kar, aki keservesen nyűszörgi:

— Uram, uram, de keservesen szorit a kötélek! ...

... Következnek a tiszték: egy ezredes, még egy ezredes, őrnagy, egy bozontos szakállu kapitány (mikor jól megvizsgálták, kiütött, hogy csak hadnagy, mikor pedig magberetválkozott, hogy összevéve huszonhárom éves csak). Azután egy egész gyűjteményre való alantasabb rangú tiszt, meg orvos.

Ami a fő, diadalmasan kerültek el a csatatérről. Cronjenk vége, az bizonyos. Nem olyan a helyzet, mint volt a rettenetes maggerstontei nap után, amikor az orvosok és az apácák ott kellett, hogy virraszszanak óvatosságból a sebesültek ágya-fejénél, mert sirtak a véres testű emberek, sirtak, akik tömegestül mentek esze a vágóhídra és tömegeesen szálltak reggelre pokolra, — sirtak azok az emberek, akik beszélni akartak, de nem forgott a nyelvük, akik a falnak fordultak, hogy annak ordítását a fájdalomukat, nyomorúságukat. A harmas személyzete megemlegeti, amíg él, azt a maggersfonteini utazást ...

Elszunnyadnak a sebesültek, mint a fáradt gyermekek, harmincegy tiszt és hatvanhat közlegény.

Az orvosok és irlalmastestvérek összenéznek és bátorítón biccentenek a fejükkel.

A 27-es számú sebesült valami harapni valót kér. De nem kap semmit. A gyomrát furta át a golyó, tisztára csoda, hogy a Modder iszapja alatt nem nyugszik most. Egy kis tejet, meg egy kis pálinkát talán még is meg lehetne kockáztatni.

— Nézzé kedves testvér, az az ezredes ott bortorkál a folyosón.

A testvér eléje megy, hogy utját állja.
— Menjen kérem az ágyába, s maradjon ott csendesen.

— De, ha mondom, testvér, hogy kitűnően vagyok!

— Én pedig azt mondom, hogy azonnal feküdjék le!

Egy kézmozdulat eltávolítja az ezredest. Vele már nem lesz baj az este.

Egy katona (a vállát s a kulocsontját zútsa össze a golyó), meg egy felkötött karu gyermek kijátszották az örökösök figyelmét s most nagy gyönyörűséggel szűresölnek teát a személyzet kocsiában.

REGENY.

UJ FÖLD

Írta: KNUT HAMSUN

(71)

Mildenek most Hanka asszony jutott az eszébe.
— Fájdalom, hogy Hanka asszony nincs itt. Egészen eltűnt s senki sem tudja a lakása címét. Ugy-e hallottátok, hogy egészen otthagya az urát? Szobát bérelt s havonként egy bizonyos összeget kap az urától.

Gregersen most széles jövedvében, minden tartózkodás nélkül így kiáltott:

— Paulsbergné asszony, ön folytonosan a lábamat nyomkodja.

— Nem, szegyelje magát. ...

— Nem, komolyan mondom, az asztal alatt folyton a lábamat nyomkodja. En elvben nem vagyok ellensége az ilyesmiknek, főleg ha szép asszonyok teszik. Igazán nem ellenzem. ...

Gregersen kacagott s aztán újból régi témájáról, a cifrakodásról és az erköcsi elzülles általános voltáról kezdett értekezni. Nemde? Nem megható viszonyok ezek? Nem megdöbbentő jelenségek?

Es Gregersen megint kacagott, torkaszakadtából kacagott.

Paulsberg pedig, aki sokáig szótlanul ült a helyén s belátta, hogy a Hiraadónál bizonyos emberét érdemetenül bántotta meg, szintén nevetni kezdett s boldog volt, hogy Gregersennek ilyen jó kedve kerekedett. Kocintott vele, mert eszébe jutott, hogy egy kis szivességre kell őt megkérni. Távol állott tőle, hogy tartós haragot tápláljon szívében Gregersen ellen. Kis vártatva megint kocintott vele és egyenesen kimondta:

— Az ördögbe is, remélem, megértetted,

hogy nem a te személyedet akartam bántani, hanem a Hiraadót?

Gregersen pedig, aki részeg volt és szeretetreméltó, mindent megértett. Megveregette Paulsberg vállát és így szólt:

— Kedves barátom, de kedves barátom. Hogy tulajdonképpen kinek tartja őt? Talán azt hiszi, hogy gyerekkel van dolga?

— Nem, azt nem mondom, nem! Félrehívta a sarokba.

— Hallod-e pajtás, — mondta — nemrégiben egy német újság dicséret cikkeket írt a *Bünek megbocsátásáról*, nem tudnád azt valahogy felvenni a Hiraadóba? Nagy szolgálatot tennél vele. A fordítást majd elküldöm neked. Azt hiszem, a közönséget is érdekli, mikor az embert a külföld is kezdi felfedezni.

Gregersen megígérte. Amit lehet ... Természetes, hogy átveszi a cikkeket.

Visszamentek a helyükre. Milde, aki fülelt, mindent meghallott. Világosan, tisztán hallotta, hogy mit beszéltek. Csodálatos, hogy ez a Paulsberg mégis a Hiraadóba véteti át a cikkeket.

Most végre Paulsberg elintézte a maga kis ügyeit s távozni akart. De Milde protestált. Most elengeni? No, nem kell tréfálni. Ennek nem volna semmi értelme.

Paulsberg türelmesen nevetett.

— Milde, te még mindig nem ismeresz engem, — mondta. — Ha én valamit kimondok, azt úgy gondolom, ahogy mondom.

Mildenek tudnia kellett volna ezt, de azért még egyszer megpróbálta, hogy visszatartsa Paulsbergét. Nem használt; hogy sok dolga van, nem ér rá; egypár hírlap kívánt tőle kéziratot; hogy túlságosan sok a dolga.

Paulsberg és Paulsbergné tehát elmentek. Az ajtóban három emberrel találkoztak; visszatértek tehát az asztalhoz, hogy régi ismerőseiket üdvözölhessék. A három új vendég Grande, Norem és Koldevin volt.

Grande asszony nem jött el. Grande asszony sohasem jött el

Koldevin a másik kettővel beszélgetett, úgy látszott, hogy az után megkezdett társalgást folytatta. Csak a fejével intett, a mikor belépett. Az ügyvéd, ez a csodálatos zérus, amely sohasem beszélt és sohasem cselekedett, nagy gyönyörűséget lelt abban, mikor ez a falusi vad beszélt. Egyre bölintott, kérdegetett, olykor tiltakozott, akkor is csak azért, hogy másnak a véleményét hallhassa. Koldevint most a Thranes-uton találta meg, azonnal szóba állt vele és Koldevin elmondta neki, hogy el akar utazni s hogy minden valószínűség szerint a holnap éjjeli vonattal hagyja el a várost. Hogy Thorahusba megy vissza; az igaz, hogy csak azért, mert meg akarja köszönni a szivességüket és felmond. Nem akar többé házitánitóskodni ott. Új állást kapott, valami északi városban, oda megy, ott próbál szerencsét. Ha tehát, hogy úgy mondjam, már a küszöbön van az egyik lába Koldevin ur — mondta az ügyvéd — illik, hogy együtt üritsünk poharat. Koldevin engedett a meghívásnak. Norem pedig a Grand előtt találkoztak.

Koldevin is a Storthingról és a helyzetről beszélt. Vádoita az ifjuságot, hogy tétlenül nézi az eseményeket s hogy meg sem moccan. Az Istenre kérem, micsoda ifjuság ez a mai?

— Ugy látszik, rosszul állunk, — mondta Milde halkán.

Paulsberg kiitta a sörét és mosolyogva mondta: — On, türelem, türelem ... Nem, Nikoline iparkodj, menjünk haza. Nem hallgathatom.

Paulsberg és a felesége elhagyták a termet.

II.

Koldevin meglehetősen messzire elült az asztaltól. Nagyon boros volt az arca. Ugyanaz a ruha volt a testén, amelyben tavasszal ide jött, haja és szakálla borzas volt. A ruhája nagyon viseltes volt már s a gombok mind leszakadtak róla.

(Folytatása következik.)

A gyermek tizenkilenc éves; midőssze egy hónapja csak, hogy katona. Graspában szegőt először puskaport. Eppen a konzervos dobozának tartalmát kezdte ki, amikor indult fujtak. Hát lövöldözött ő is. Egy ellenséges golyó rácsapódik a puskája oszvére, végigszaladt rajta, bele a kezébe. Őszétörte egészen.

— Fáj ám, testvér, — panaszkolja.
— Fáj bizony, ha így löggatja lefelé. Azzal gyöngöd kézzel fölemeli a kart, abba a fiu belepirul. Azután bátorságra kap és beszél mindenféléről, amíg egyszerre csak elfakul az arca, elfogy róla minden szín. A testvér hirtelen hozzákup, a elvezeti lassan az ágyába.

Volt a sebesültek között olyan, aki osztondes volt, de lelke mélyen roppant nyugtalanság bántotta; attól félt, hogy elveszti munkás kezét. Akadt azonban könnyebben sebesült is, aki sorra látogatta a sebesültek ágát; akadtak jókedvű fiókók és akadtak dühögők, akik alattomban káromkodtak, átkozták a golyót, amely kiütötte kezükből a fegyvert — és akik a bosszún tépelték örökké.

Az egyik elbeszéli, hogy ellensége fán ült. Amaz látta meg előbb, de ő gyorsabb volt s egymásután négy golyót küldött a boer testébe.

— Ugy potyogott le onnan, mint a fécán.
Akadtak azután csendes, néma sebesültek, akiknek sípolva járt a lélekzetük s akik számlálják a kerekfordulásokat...

... A kis ernyőket lehuzzák a lámpákra; az éji órök elhelyezkednek; utójára járjuk sorra a folyosókat.

† **Élő hirdetések.** Abban a nagy utcai társadalomban, amely Londonban a létért való küzdelet legbeszédebb módon tárja az emberek szeme elé, legeredetibb specialitások a hirdetési irodák szolgáltatában álló emberek. Mint megannyi élő hirdetések hemzsegnék és zajognak ők, akiknek hivatalosa a feltűnés, istenségük pedig a Pear szappanja. Pear — a hirdetői kiralya — milliókat költ évente reklám elokra, s egy-egy ideéért, amely a név terjesztésére szolgálhat, fényes díjakat fizet annak, aki olyannal bekopogtat. A legáltalánosabb utcai élő hirdetés: a *sandwich-man*. Aki a mellén és a hátán reklámlapokat hord, azt nevezik így a londoniak. Ennek a testvér-alakja a *hirdetőkkel hieroglifált arcu ember*, többnyire elegánsan öltözött jó modoru ur, aki a whiskyeit csak előkelő barnál issza s másf sem tesz, mint feltűnő módon tárja ki arca tükreit. Ugyancsak ide tartoznak azok a „művészek” is, akik egyes neogyeb kirakatokban praktikus szindarabokban remekelnek, az üzlet elé csábítva ékként a kíváncsi néptömeget s a színművészet leple alatt bizonyítják azt, mily fontos az életben az a hajkefe, amelyet X. cég árul. Egy apa kopaszodásnak indult, ami őt szerellett busította; kereste az okot s nem találta. Már-már arra a pontra jut, hogy önmagával meghasonlásba jusson, amikor fia meglepi az ajánddékkal: a hires kefével és meg van mentve a becsület, a fej és a családi boldogság.

KÖZGAZDASÁG.

Vasutasok kinevezése.

Budapest, április 27.

Az államvasuti tisztviselők újabb sorozatának a kinevezéséről aduak hirt az alábbiakban. Az előléptetést a vasutasok érdemes testületének hasonlíthatatannul több tagja érdemelte ki munkájával, mert az állam e kitűnő tisztikar irányában a legnagyobb elismeréssel adós. De a gyorsabb egymásutánja e kinevezéseknek bizonyítja, hogy a vasuti tisztviselők faradságos és felelősségterhes munkáját illetékes helyen méltányolják. Reméljük, hogy ez a méltányítás folyton fokozódni fog.

Kinevezések: dr. Margitai Antal egyetemi irodái segédtiszt fogalmazóvá; Lévai József irodaisztisz számtiszt; Svény Aladár állomáselőjáró az altiszti III. rangotokozat 1-ös osztályából, Bessenyei Dániel műszaki díjnok hivatalnokká; Spiegel Frigyes, Bringer Lajos, Szűcs József Jenő, Rath Aladár Imre díjnokok, Murányi Gyula ügyvédjelölt, Csaplaros Géza törvényeszi joggyakornok, segédfogalmazók: Krausz Simon, Szűcs József, Benedek Sándor, Schwarz Kálmán, Paris Rezső Gyula, Krisztiáni Sándor, Hansenild Emil, Kemény Manó, Gergely Zsigmond, Baranyi Kálmán hivatalnokgyakornokok, Ujházy György irodaisztisz, Józsa András, Glósz Nándor, Neiszer Jenő Antal, Ambrus József Géza, Rakóczy Béla János, Langer György, Gabor Áron, Vihar Béla, Voit Adolf Antal, Goldschmid Áron, Kovács László, Mészáros Kálmán, Schweiger Fülöp, Roák Janos, Dörner Sándor, Szőke (Schlesinger) Mark hivatalnokgyakornokok, Müller Kálmán állomáselőjáró, Schults Sándor, Kovács Ferenc, Bachmann Frigyes, Bedő Miklós,

Schwetz Rezső, Veres István, Weisz Mór, Edvi Lajos, Fischer Samu II., Szabó Lajos, Szeghy Géza hivatalnokgyakornokok, Turmaier Gyula irodaisztisz, Mocsári Albert Domokos, Polják József hivatalnokgyakornokok, Anzai József állomás előjáró, az altiszti IV. rangotokozat 2-ik. Imre Sándor állomás előjáró, Csomor Aladár Jenő iroda altiszti, Ollender Gyula és Bóth József állomás előjáró, Baior József díjnok, Engelmann Géza Gyula, Kopper Tóbiás, Litéczky András hivatalnokgyakornokok, Chiff Oswald díjnok, Kárpáti Rezső hivatalnokgyakornok, Demeter Márton és Bánfalvi Pál állomás előjárók, Profanter Guido, Schwarz Géza, Jek Ferenc, Trexler Albert Gyula hivatalnokgyakornokok, Kupler Antal Mihály, Iszákovits Ignác állomás előjárók, Dede Károly, Gerece Gyula, Cottelli Géza Béla hivatalnokgyakornokok, Bartha Simon állomáselőjáró, Simon András, Székely Mór, Perneker Antal József, Wittig Rezső, Sári József Vilmos, Pintér Zsigmond, Nikhazy László, Tóth Béla, Csinossek István Ede, Mandel István, Laszka Antal, Protics László, Csorba András, Pogány Kornél Ödön hivatalnokgyakornokok, Tengeri Miklós állomáselőjáró; Weisz János, Holczér Fülöp Ferenc, Weixler Antal hivatalnokgyakornokok; Man György állomás előjáró; Mezei Ferenc, Bónis Pál, Dobó Lajos, Daubner Imre hivatalnokgyakornokok; Eteles Kálmán állomáselőjáró; Soltesz Rezső, Simon István, Kovács Lajos, Inke György, Ilyés Ferenc, Karbiener Antal, Sebő Rezső, Gergő Lajos, Siegler Adolf, Steinmann Mór András, Lantos Ferenc, Urzica Vazul, Kiss János, Barvig József Ernő, Hainal Lajos, Lórián Dezső, Lányi Béla, Pártos Jenő, Vengriczky Sándor, Kemény Lajos hivatalnokgyakornokok, Hlapka András állomáselőjáró; Skrada István, Vértus József, Kis József, Kohály József, Márton József Árpád, Havas Sándor, Latkóczy Pál, Farkas Géza Jenő, Ulrich József Zoltán, Salamon Gyula, Keleti Lajos, Hoffmann Zoltán, Máté Mihály, Fridrik Gábor Jenő, Herskovits Dezső, Steiner Adolf, Balog Károly, Engel Géza, Princz Antal, Szabó Sándor, Tokody Géza, Radanov Pál Tivadar, Révész Lipót, Engelbach Adolf Alajos, Korányi Hugo Vencel, Mojzes Antal, Welksler Armin, Ladány Ignác, Hirschberg Sándor, Csiky Gergely hivatalnokgyakornokok; Berenyay István irodaisztisz; Lövy Sándor, Hecht Miksa, Mosonyi Viktor, Marcsényi Egon Károly, Gerely Árpád János hivatalnokgyakornokok; Bedross Béla állomáselőjáró; Horváth János, Weiner Emil, Nyikus Lajos, Browsky Erazmus Károly hivatalnokgyakornokok; Dávid Zakariás állomáselőjáró; Szűcs Sándor állomáselőjáró; Mikés István hivatalnokgyakornok; Körmeny Jenő állomás előjáró; Herman Géza, Ser-vátzy Gergely, Papp Jenő, Rathbauer Rezső Károly hivatalnokgyakornokok; Kemény Miksa állomás előjáró; Fabianics Elemér József, Tomay Béla, Komlósi Agoston hivatalnokgyakornokok; Dóri Pál, Palotás András állomáselőjáró; Kirich Ottó Ferenc, Valentin Ödön, Friedmann Nathán, Kanceler György, Schirkl Károly hivatalnokgyakornokok; Mezey József állomás előjáró; Kovacs József, Putnokyi Pál Péter, Drexler Imre Nándor, Főcze István, Weiner Antal, Bárdosi Gyula, Nemeskay Mihály, Homola Rezső Márton, Szurók Janos, Kaszanczky István, Otlík József, Németh Ede Lajos hivatalnokgyakornokok; Grau Kálmán Mór, Révész David állomás előjáró; Farkas Sándor, Kocsis József Gyula, Szendefi Elek hivatalnokgyakornokok; Hechinger Béla Géza állomás előjáró, Berkesi Ferenc, Horváth János, Baitz Lipót, Milosics Gyula, Lövy Soma, Gardos Ernő, Lorentz Lajos Károly, Szakolczai Gyula, Cighy Janos, Fehér Emil, Pakics Gyula, Békési Gyula, Mathias Kálmán Sándor, Stegmüller Ernő Miklós hivatalnokgyakornokok, Bondi Mór állomás előjáró, Sós Iszák Mihály állomás előjáró, Zifer Gyula, Imling Tivadar József, Fritzy Pál László hivatalnokgyakornokok, Bene László, Kellény Károly, Tornyai Elek díjnokok hivatalnok, Lőrinc István díjnok, Pap Vilmos műszaki díjnok, Bódi István, Czelián Géza Árpád, Gyurkovics Béla díjnokok, Zahumenszky Ferenc iroda altiszti, Vas Ignác irodaisztisz, Jézovics Ferenc irodaisztisz, Urbanovics Aristid, Panda József, Berecz Károly, Pascu Sándor, Boros Theofil, Szabó Árpád ideiglenes díjnokokká, Sándor Ferenc irodaisztisz, Török Gábor irodaisztisz, Zinszer Antal, Horváth Dezső, Mayer Károly díjnokok, Gruber Agoston, Török Árpád, Radimeczky Lajos, Deák Kálmán, Szent-Iványi Gusztav Adolf, Viski Zsigmond díjnokok számtiszt; Olesvay Géza, Hauser Gyula iroda-altisztek, Homonnay Szilárd díjnok irodaisztisz.

Átminősítés. Jelenlegi illetményeinek változtatlanul hagyása mellett kinevezetik dr. Radó Jenő hivatalnok fogalmazóvá, Sentei Sándor irodaisztisz számtiszt, Litke Valér György, Nemes Győző számtiszték hivatalnokká, Nierut Dezső irodaisztisz számtiszté.

Ipar és kereskedelem.

Vadhalak kivitele. Egy külföldi halkereskedő és tenyésztő a hazánk moosaras vidékein előforduló 8—6 cm. hosszú vadhalakat akarja összeszárolni, amelyekre egy a halaszok, mint az illető vidék vadkereskedő aig vetnek ügyet és amelyek többnyire értéktelenül elvesznek. Ilyenek az u. n. magyar kutyahal (umbra crameri), melynek hossza 4—6 cm. a zander (luicepeca sandra), melynek hossza 4—6 cm. stb. A kérdést tevő cég általában megvesz mindenféle a moosarakban és folyókban előforduló vadhalakat, melyeknek hossza a 6 cm.-t tul nem haladja. Ilyen halakból hetenként 2000—3000 darabot hajlandó átvenni, meg pedig 100 darab kutyahalat 2—3 korona árban, a többit egyezség szerint a moosar vagy tő feladási helyén számítva. A cég címe megteudható a *Kereskedelmi Múzeumban*. (Kerepesi-ut 20.)

Fizetőképtelemségek. A bécsi *Creditoren-Verein* a következő fizetőképtelemségeket jelenti: Engelmann M. fia bejegyzett cég *Bonyhád*, Brückner Alfréd kereskedő Eichwald, Berler Nuehim kézműárkereskedő Radantz, Einikeit általános takaré- és fogyasztási szövetkezet, Judex Simon kereskedő Bécs, Schwarz Ignác kereskedő *Ujfehértó*, Deutsch Fanny borkereskedő Floridsdorf, Titze István nyomtatulajdonos Aussig, Freund Ernő szatócs Pilsen, Held Alberta divatárusnő Aussig, Deutch Miksa János szatócs Zario.

Szesszarak. A kontingens nyersszesz ára Budapestén 37.50 korona pénzben, 38.— korona árban. — *Bécsben* 41.80 korona, illetve 42.20 korona, május—augusztusra 42.20—43.— korona.

Borjavasár. 1900. évi április hó 27-én. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaságtól). Felhajtás: Belföldi élő borju 1653 drb, leölt borju — db, bécsi élő borju — db, — db. horvát, növendék marha 16 darab, barány élő 127 darab, leölt barány — darab. Arjegyzés azonos telekéből: Arjegyzések. Belföldi élő borju 52—62 f.-ig, I. r. 64—76 f.-ig, kivételes 84 f. kilonként, leölt borju — f.-ig, II. r. — f.-ig, kivet. — f. kilonként, levonás nélkül. Bécsi leölt borju — f.-ig. Növendék marha 41—44 f.-ig kilonként, I. r. — f.-ig. Barány élő 14.—16.50 k., leölt barány — k., kivételes ar — k.-ig páronként. A nagy felhajtás következtében az árak kilogrammonként 4—6 fillérrel hnyaltottak.

A budapesti gabonatózsde.

Budapest, április 27.

Buzában lanyaha volt az irányzat. Jó kínálat és mérsékelt vételkezd mellett 17.000 métermássa került forgalomba, néhány fillérrel drágábban. A rozsnek nyugodt hangulat mellett változatlanok maradtak árai.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 300 mm. 81 k. 8 K. 40 f., 400 mm. 80 k. 8 K. 52½ f., 100 mm. 80 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 35 f., 200 mm. 80 k. 8 K. 40 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 40 f., 300 mm. 79-4 k. 8 K. 40 f. 300 mm. 80 k. 8 K. 30 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 30 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 32½ f., 200 mm. 78 k. 7 K. 92½ f., 900 mm. 77-3 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 73-5 k. 7 K. 60 f.

Pestvidéki: 200 mm. 80 k. 8 K. 22½ f., 100 mm. 79-5 k. 8 K. 17½ f., 200 mm. 78 k. 7 K. 95 f., 500 mm. 77-5 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 76-5 k. 7 K. 65 f., 300 mm. 76 k. 7 K. 45 f., 100 mm. 75-5 k. 7 K. 80 f.

Fehérmegyei: 100 mm. 76 k. 8 K. — f. Mező-Kövesdi: 200 mm. 78 k. 7 K. 95 f. Török-Bécsi: 2100 mm. 75-2 k. 7 K. 85 f. Bécskeréki: 7800 mm. 74 k. 7 K. 62½ f. Bánáti: 2400 mm. 74 k. 7 K. 62½ f.

Mind 3 hónapra.
Ros: 100 mm. 6 K. 85 f., 100 mm. 6 K. 82½ f.
Tengeri: 200 mm. 5 K. 82½ f.
Arpa: 300 mm. 5 K. 95 fillér.
Készpenzfizetés mellett.

A készaru hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

B u z a	klósr	100 kilogramm ár		100 kilogramm min ár		
		K-10	K-10	K-10	K-10	
tiszavidéki	0	75	7,66	7,76	7,99	8,28
	75	75	7,76	8,10	8,15	8,38
	77	77	7,86	8,16	8,20	8,44
	78	78	7,90	8,25	—	—
fehérmegyei	0	75	7,66	7,66	7,76	8,10
	75	75	7,60	7,80	8,0	8,20
	77	77	7,66	7,86	8,1	8,30
	78	78	7,80	7,8	—	—
pestvidéki	0	75	7,76	7,76	7,76	8,10
	75	75	7,80	7,90	8,0	8,15
	77	77	7,86	7,86	8,10	8,26
	78	78	7,90	8,00	—	—
bánási	0	75	7,76	7,76	7,76	8,06
	75	75	7,45	7,60	7,70	8,10
	77	77	7,50	7,70	8,1	8,15
	78	78	7,50	7,45	—	—
bécsi	0	75	7,16	7,46	—	—
	75	75	7,16	7,46	—	—
	77	77	7,16	7,46	—	—
	78	78	7,16	7,46	—	—

Egyéb gabonafajták		klósr	100 kilogramm ár	
			K-10	K-10
Ros	uj előrendű	—	6,65	7,00
	hátsórendű	—	6,66	6,90
Arpa	új arany	—	5,90	6,00
	éretlen való	—	5,60	6,00
	hőforozó való	—	—	—
Zab	új	—	6,78	6,80
Tengeri	új	—	6,56	6,66
	m szennű	—	6,65	6,66
Repece	új káposzta	—	12,50	13,00
	bánási	—	—	—
Köles	új	—	5,00	5,30

A határidőzlet folyamán a következő köte-sek történtek:

Buza májusra	7,78—7,85—7,86
Buza ok	8,04—8,08—8,11—8,10
Ros májusra	6,91—6,89
Ros októberre	6,96—6,98—7,02—7,01
Zab májusra (1900)	5,04—
Zab októberre	5,38
Tengeri 1900. máj.	5,48—5,49—5,50—5,51
Tengeri júliusra	5,62—5,61
Repece augusztusra	—

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tözsden:

Buza (1900.) áprilisra	7,85 pénz	7,86 áru
Buza októberre (1900)	8,09	8,10
Buza májusra (1900)	7,85	7,85
Ros áprilisra (1900)	0,00	0,00

Table with 2 columns: Item name and price. Includes items like 'Rozs októberre', 'Zab (1900) áprilisra', 'Zab októberre (1900)', 'Zab májusra (1900)', 'Tengeri (1900) máj-ra', 'Tengeri júliusra (1900)', 'Repece augusztusra'.

Délután fél 5 órakor zárul:

Table with 2 columns: Item name and price. Includes items like 'Buza májusra (1900.)', 'Buza októberre (1900.)', 'Rozs májusra (1900)', 'Rozs októberre (1900.)', 'Zab májusra', 'Zab októberre', 'Tengeri májusra 1900.', 'Tengeri júliusra', 'Repece augusztusra'.

A budapesti értéktőzsde.

A mai tőzsde irányzata némileg kedvezőbb volt, bér a forgalom a legszerényebb határok közt mozgott. Az előzősde zárata tartott volt.

A helyi piacon Kőzútiban volt némi üzlet valamivel javult árban. Rimamurányi is keresve volt, a többi érték el volt hanyagolva.

A déli tőzsde változatlan maradt. Némi üzlet Államvasutakban fordult elő, melyeket a contremine fedezési cölökra vásárolt. A zárlat üzletlen.

A helyi piac tartott, de csekély forgalm volt A valutapiac változatlan. Az előzősde: javult.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 742.50-743.50. Osztrák hitelrészvény 736.60-737.70. Osztrák-magyar államvasut 644.50-645.50. Rimamurányi vasúti 624.-625.-. Salgótarjáni közbánkegyes részvény 652.-655.- korona.

A déli tőzsde: változatlan. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 740.50-742.50. Osztrák hitelrészvény 736.40-737.60. Osztrák-magyar államvasut 644.-645.25. Kőzúti vasut 651.-652.50 korona.

Forgalomba került: Magyar hitelrészvény 742-740.50. Magyar jelzálog hitelbank részvény 464. Lezsámítolóbank részvény 494. Osztrák hitelrészvény 736.50-735.80. Rimamurányi részvény 623-622. Kőzúti vasut részvény 653-649.50. Városi villamosvasut részvény 640.-640.50 korona árfolyammal.

Utóközse. A 4 órai zárlatok maradt: Osztrák hitelrészvény 734.50. Magyar hitelrészvény 739.-. Lezsámítoló bank 490.-. Rimamurányi vasúti 624.-. Osztrák-magyar államvasut 643.15. Kőzúti vasut 652.-. Villamos vasut - korona árfolyammal.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzékbizottság hivatalosan a következő ár-folyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremsg: lucerna magyar - korona, vörös anrószemű - korona, vörös erdélyi - korona, vörös bánási - korona, közepesemű - korona, nagyszemű - korona. Disznózsír: budapesti 62.50-63.- korona, vidéki - korona. Táblaszalonna: légszáritott vidéki - korona, városi 4 darabos 49.50-50.50 korona, 3 darabos 50.-55.- korona, füstölt - korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 17.75-18.- korona, 120 darabos - korona, 100 darabos 23.50-24.- korona, 85 darabos 29.-29.50 korona azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 16.25-16.50 korona, 100 darabos 22.25-22.50 korona, 85 darabos 28.-28.25 korona. Szilvaiz: szlovéniai 18.50-19.- korona, szerbiai 16.50-17.- korona azonnali való szállításra.

A bécsi gabonatőzsde.

Bécs, április 27. (A Budapesti Napló telefon-jelentése.)

Jegyzetelt: Buza május-júniusra 8.07-8.13, buza őszre 8.25-8.30, rozs őszre 7.32-7.35, zab május-júniusra 5.37-5.39, zab őszre 5.67-5.70, tengeri május-júniusra 5.77-5.76-5.78, tengeri július-augusztusra 5.88-5.89, buza tavaszra 8.15-8.20, rozs tavaszra 7.20-7.25, rozs május-júniusra 7.20-7.22, repece augusztus-szeptemberre 13.20-13.30 koronán.

A bécsi értéktőzsde.

A mai előzősde szilárd. A déli tőzsde jól indult, később is tartott az irányzat.

Zárlat Berlinre esendesebb. Bécs, április 27. (Magyar értékek zárlata.) 4% aranyjárdék 117.-. Tízszáz és szegedi kölesön sorjegy 139.25. Magyar vasuti kölesön ezüstben 100.-. Magyar keleti vasúti állami kötvény 117.-. Magyar lezsámítoló és pénzváltóbank 134.-. Rimamurányi vasútrészvény 621.50. Magyar koronajárdék 99.70. 4%-os Magyar földművel. kötvény 92.70. Magyar hitelbank részvény 740.-. Magyar nyvereményi kölesön sorjegy 164.-. Kassa-odobergi vasúti részvény -.-. Magyar kereskedelmi bank 272.25.

Bécs, április 27. (Osztrák értékek zárlata.) 4%-os papírjárdék 98.70. 4%-os osztrák aranyjárdék 117.95. 1860-lki sorjegy 136.25. Osztrák hitelsorjegy 400.-. Angol-osztrák bank 292.50. Bécsi bankgyesület 524.50. Osztrák-magyar

bank 1757. Déli vasut 114.-. Dunagőzhajózási részvény 738.-. Dohányrészvény 305.-. Császári és királyi arany 11.38. Német bankjárdék 118.40. 4%-os ezüst járdék 92.45. Osztrák koronajárdék 98.30. 1824-lki sorjegy 262.-. Osztrák hitelintézet részvény 736.-. Unionbank 585.-. Osztrák Länderbank 454.50. Osztrák-magyar államvasut 644.-. Elhavölgyi vasut 485.-. Alpeisi bánvárszvény 650.-. 20 frankos arany 19.27. Londoni váltóár 242.80. Bécsi Tramway 381.-. Az irányzat nyugodt.

Bécs, április 27. (A Magyarországi Napló tudósítójának telefon-jelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 734.-. Magyar hitelrészvény 741.-. Angol-Osztrák bank 292.75. Union bank 526.-, Länderbank 586.-, bankgyesület 445.-, osztrák-magyar államvasut részvény 643.25, északnyugati vasut részv. 140.-, elhavölgyi vasut 485.50, dunagőzhajós részv. 468.-, alpeisi bánvárszvény 305.-, májusi járdék 622.50 osztrák koronajárdék 543.50, magyar arany, 98.70, magyar koronajárdék 92.70, német birodalmi mária kézpénz 118.25 ultimóra 118.40, törökorsjegy: -.-, rimamurányi vasúti -.- déli vasut -.- dohányrészvény -.-, Napoleon d'or -.- Lombard -.-.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, április 27. (Tőzsdei tudósítás.) A vezető papírok és a bánvárszvények jelentékeny emelkedése biztatlant hatott a mai tőzsdeire. Híre járt, hogy rajnai számlára nagy tétel készénrészvény vásároltatott. Később a kohérészvények is követtek az emelkedő irányzatot. Bankok ártartók. Járdékok nyugodtak. Spanyolok bígyadtak a terbe vett szelvényrövidítések. Vasutak szilárdak. Halózási részvények javultak. Ultimópénz 5%. Magánlezsámítási kamatláb 4 1/2%.

Berlin, április 27. (Zárlati.) 4%-os papírjárdék -.-, 4% osztrák aranyjárdék -.-, Elhavölgyi vasut -.-, Magyar koronajárdék 92.-, Osztrák-magyar államvasut 137.-, Kassa-odobergi vasut -.-, Bécsi váltóár 84.40. Magyar vasuti beruházási kölesön 101.10. Alpeisi bánvárszvény -.-, Disconto-Commandit 189.25. Általános villamosjegy Edison 250.-, Gelsenkircheni 218.80, Laura-kohó 274.-, 4%-os ezüstjárdék -.-, 4% magyar aranyjárdék 97.50, Osztrák hitelrészvény 229.-, Déli vasut 27.-, Károlyi Lajos vasut 100.-, Orosz bankjegy 218.10, 4% új orosz kölesön 98.90, Török dohányrészvény 158.50, Oslas járdék 95.25, Magyar hitelbank -.-, Dynamit Trust 159.75, Harpeni 235.50. Az irányzat szilárd.

Berlin, április 27. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Négyesfázalékos magyar aranyjárdék 97.40. Magyar koronajárdék 92.-. Osztrák hitelrészvény 228.40. Osztrák-magyar államvasut 137.-, Déli vasut 26.80, északnyugati vasut -.-, Elhavölgyi vasut 303.25 Orosz bankjegy közpénz 218.10, Buschtiehradi -.-, Orosz bankjegy -.-, (Ultimo.) Lombard -.-.

Hamburg, április 27. (Zárlati.) 4%-os ezüstjárdék 97.40, 1860. sorjegy 138.-, Déli vasut 26.75, 4% osztrák aranyjárdék 97.70, Osztrák hitelrészvény 228.30, Osztrák-magyar államvasut 136.75, Oslas járdék 95.70, 4% magyar aranyjárdék 97.80. Az irányzat gyengé.

Frankfurt, április 27. (Zárlati.) 4%-os papírjárdék 97.90, 4% osztrák aranyjárdék 98.75, Magyar koronajárdék 92.20, Osztrák-magyar bank 126.30, Déli vasut 27.20, Elhavölgyi vasut 123.-, Londoni váltóár 205.10, Bécsi bankgyesület 131.50, Villamos részvény 140.50, 4%-os magyar aranykölesön 88.10, 4%-os ezüstjárdék 97.80, 4%-os magyar aranyjárdék 99.80, Osztrák hitelrészvény 228.80, Osztrák-magyar államvasut 136.80, Északny. vasut 116.-, Bécsi váltóár 843.50, Párisi váltóár 814.66, Unionbank -.-, Alpeisi bánvárszvény 276.-. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, április 27. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok januadra. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 228.50, Osztrák-magyar államvasut 136.90, Déli vasut 27.40, Osztrák aranyjárdék -.-, Oslas járdék 95.30, Laura-kohó 272.50, Harpeni 235.10, Discont 188.-, Alpeisi -.-, Bécsi bankgyesület -.-.

Páris, április 27. (Zárlati.) Osztrák-magyar államvasut 686.-, 4% osztrák aranyjárdék 98.-, Osztrák Länderbank 476.-, 3% francia járdék 100.87, Ottomanbank 579.-, 3 1/2% francia járdék 102.75, Alpeisi bánvárszvény -.-, Déli vasut -.-, 4% magyar aranyjárdék -.-, Párisi bankrészvény 1190, Oslas járdék 95.25, Francia törleszt. járdék 99.45, Osztrák földhitelintézet részvény 1323, Török dohányrészvény 326.-, Az irányzat lanyha.

Budapest-kőhányal jelentéskereskedelmi csarnok jelentése.

Április 27. A sertésfélék irányzata lanyha. A) Hízott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (nárónként 400 kilogramm felüli súlyban) 164-166 fillérig. Öreg közep (nárónként 300-340 kilogramm terjedő súlyban) -.- krajcirig. Fialat nehéz (nárónként 320 kilogramm felüli súlyban) 108-110 fillérig. Fialat közép (nárónként 251-320 kilogramm felüli súlyban) 107-108 fillérig. Fialat könnyű nárónként 250 kilogramm terjedő súlyban 106-107 fillérig. II. Magyar másodikrendű: Nehéz (nárónként 280 kilogramm felüli súlyban) -.- krajcirig. Közép (nárónként 240-260 kilogramm terjedő súlyban) -.- krajcirig. III. Romániai: Nehéz (nárónként 320 kilogramm felüli súlyban) -.- fillérig. -.- Közép (nárónként 250-320 kilogramm terjedő súlyban) -.- fillérig. -.- Könnyű (nárónként 250 kilogramm terjedő súlyban) -.- fillérig. -.- IV. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz (nárónként 340 kilogramm terjedő súlyban) -.- fillérig. -.- Könnyű (nárónként 250 kilogramm terjedő súlyban) -.- krajcirig. V. Szerbiai: Nehéz (nárónként 280 kilogramm felüli súlyban) 107-108 fillérig. -.- Közép (nárónként 240-260 kilogramm terjedő súlyban) 108-107 fillérig. -.- Könnyű (nárónként 240 kilogramm terjedő súlyban) 104-106 fillérig. Sertésfélék értéke: 1900. Apr. hó 25. napján volt készlet 38736 darab, 1900. évtől április hó 26. napján felhatalozott 305 darab, 1900. évtől április hó 27. napjára maradt készletben 29645 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

- Április 26. -

Kincsezelék. A pénzügyminiszter Vajda Károly dohánygyári szerinti kezelőt a dohányiparvidéki központi szertárhoz gondnokká, Kreszmery Vladimír vasvári tisztjelölt számfelveti segédmérnökke, az országos kataszteri felmérő-

hoz Erdős Béla okleveles mérnököt ideiglenes minőségű adóhivatali gyakorlatot adóhivatali tiszté ideiglenes minőségben, Spojarić Adolf nasici teleknyomai gyakorlatot a tervezési szónia alhoz mászatiszté, Morvay Béla nyugalmi honvédszolgáradnagyt a brassói dohánygyárak-tároló segédtiszté, Országh Arthur kezelő segédtiszté a bánvárszintál alkalmazott kezelési tisztjelölté létszámában kezelő tiszté, az északi pénzügyigazgatóság Pannovia Florián északi lakost eljuttat adógyakorokká, a sátoralaj-újhegyi törvényszék elnöke Szabó János sátoralaj-újhegyi törvényszéki nyomdász a hononani járásbírószékhöz ill- adószálya hivataloszállgávé, a pénzügyminiszter Banke Antal okleveles gazdász ideiglenes minőségű becslőbiztosi gyakorlatokát nevezte ki. Az igazságügyminiszter a csikszere-dai törvényszék területén felmerülő törvényszéki orvosi, valamint a csikszere-dai foghazroszvoi teendőket rendes ellátásával dr. Veress Sándor csikszere-dai tiszt főorvos bízta meg, Stöffa Péter igazságügyminiszteriumi számvevőszék ideiglenes minőségű számtisztet ebben az állásban végleg megerősítette.

Gyűvédi kamarák. A budapesti ügyvédi kamara dr. Bezsilva István (I. VI. Kemnitz-utca 22. sz.), dr. Dobosy Ferenc (I. IV., Ferenc József-rakpart 12. sz.), dr. Vermes Gedő (I. VIII., Rökk Szilárd-utca 27. sz.), dr. Vermes Nándor (I. VI., Gyár-utca 7. sz.) és dr. Winger Géza (I. VII., Erzsébet-kört 42. sz.) ügyvédek a kamara lajstromába folytatód felvette, dr. Farkas Ödön és dr. Králik Lajos budapesti ügyvédek önkéntes lemondásuk, dr. Horváth István és Krisztinkovich Antal budapesti ügyvédek elhalálozásuk, dr. Singer Gyula budapesti ügyvéd pedig elmebetegség miatt történt gondnokság alá helyezésüké következtében törölte, Farkas Ödön ügyvédi iratát dr. Zsila Imre budapesti ügyvédnek, Králik Lajos pedig dr. Szelenyi Aladár budapesti ügyvédnek adta át. Horváth István iródjára részere gondnokul dr. Bozók Ádám budapesti ügyvéd, Krisztinkovich Antal részere dr. Serly Sándor budapesti ügyvéd és Singer Gyuláé részere dr. Fischer Mór budapesti ügyvéd nevezettek ki. - Végül a VI., Teres-kört 29. sz. alatt lakó dr. Kovács József budapesti ügyvéd, ezental neve alatt az "Ifjabb" jelzőt fogja használni.

Időjelzés.

- A w. kir. országs meteorológiai intézet jelentése. -

Budapest, április 27.

Északnyugat-déleleti irányban magas nyomású réteg húzódik Európán keresztül, melynek Anglia és Magyarország táján egy-egy maximum van. Ettől északra a régi depresszió, délnyugatra pedig egy másik alacsonyabb nyomású terület fekszik.

Leacsapások leginkább Közép- és Kelet-Európában fordultak elő. A hőmérséklet Európaszerte süllyedt és különösen Közép-Európában alacsony.

Hazánkban az idő igen hűvös lett, úgy hogy az éjjel mindenfelé már és gyenge fagyok keletkeztek, melyek a gyümölcsfák és szőlőkben jelentékeny károkat okoztak. Az ország déleleti felében tegnap eső volt helyenként zivatarral; egyes helyeken hó is esett.

Küldés: Száraz idő várható lassu hőemelkedéssel.

Vizállás.

Table with columns for location, date, and water level. Locations include Innsbruck, Passau, Linz, Bács, Porosny, Komárom, Budapest, Páris, Mohács, Gombos, Újvidék, Pancsova, Orsova, Magyarfalva, Vág, Zselica, Trecsény, Sereg, Sz. Györgyhíd, Rába, Győr, Pétervá, Zákány, Bacs, Bék, Móra, Száva, Szécsény, Mitrovica, Szamos, Károly, Latorca, Labarca, Ungvár, Tisza, M.-Sárvíz, Tekőháza, V.-Námfény, Tokaj, Tisza-Füred, Székhely, Ócsa, Szege, Trk.-Boosé, Tittel, Barfka, Topolya, Bodrog, Zemplén, Szolnok, Herend, Heretzy, M. Gyál, Ócsa, Kőrös, S.-Várad, Bolányos, Tenke, Szahone, Roventend, BAKA, Gyoma, Gy.-Fehérvár, Bravotka, Soborina, Arad, Makó, K.-Kistály, Kiszto, Temesvár, Beeskerek.

Advertisement for 'Dr. Budai fele GYÖNGYVIRÁG-CRÉME'. Includes an illustration of a woman and text describing the cream's benefits for skin care, such as 'Eltávolítja a bőrtrákaikat, szeplőt, mafjoltot.' and 'I nagy tegelő ára 60 ar.'.

Minden szöveges hirdetésétől külön 2 kr. címlettel ellátott hirdetésenként külön 30 kr. kiegészítő bélyegdíj jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetőkre kijelölten az felvilágosítást a kiadónál: József-körút 18. szám.

Levélben tudakozásra ingyen szűk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyegyet kell mellékelni. Tudakozásának a hirdetés számát a kiadónál mindig közölni kell.

APRO HIRDETÉSEK

ELŐFIZETÉSEK

felvételnek a BUDAPESTI NAPLO részére

a kiadónál József-körút 18. számán a következők szerint:

Bruder útszék, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sark.

Nemesek-féle Tözsde Pesti-tér.

Benda Józsefné, Andrásy-utca 50.

Sopronyi V., dohány-nagy-tözsde, Kerepesi-utca 1.

Deutsch Miksa, Andrásy-utca 38.

Szató Mór tözsdejében Kecskenéti-utca 14.

Weitenfeld Jakab, Király-utca 1.

Bloeker J. hirdetői iroda IV. Sütő-utca 6.

Elek Bernát hirdetői iroda V. Fűrdő-utca 4.

Fischer J. D. hirdetői iroda IV. Zsibáros-utca 7.

Goldberger A. V. hirdetői iroda IV. Váci-utca 9.

Maassenstein és Vogler hird. iroda V. Dorottya-utca 9.

Leopold Gyula hirdetői irodája VII. Erzsébet-körút 14.

Mosse Rudolf hirdetői iroda VII. Károlykörút 9.

Schwarz József hirdetői iroda V. Marokkó-utca 4.

Táner Gyula hirdetői iroda IV. Szerviz-utca 8.

Claire.

Kedves soraira sietek válaszolni, s ha mindennemű dacára levelém e lap pénteki számban meg nem jelenhetik, úgy nem az én hibám mulik. On azt kérdi tőlem, hogy mikor van szabad időm? Hál' Istennek mindig. Ha akarom. De arra sohasem, hogy mutogassam magamat, még akár szép asszonyok kedvéért is. Nem bízik diszkriminációban? Fecsegsére pedig igazán nincs időm. Ha abban a kegyben részesítené, hogy bemutatkozzam, úgy parancsára elmegyek bármikor, bárhol, ámde kárakabta nem állok. Ne vegye zokon e néhány szót, melylyel tartozom magának, hanem bocsássa meg kegyesen véteimet s írja meg a dispensációt melyre régi címére e lap kiadójába. Kézessék. 6085

Keresetek

elsőrendű urasági inas, intelligens, ki már mint első inas alkalmazva volt, a magyar és német nyelvet tökéletesen bírja. Cim a kiadónálban. 2829

Pénzbeszedési,

raktárnoki, felügyelő vagy más megfelelő állást keres egy jelenleg vidéki kereskedő (esetleg biztosítéki). Címe a kiadónálban. 2898

Francia bonne

kerestetik egy 2 1/2 éves leánykóhoz azonnali helyettesítésre. Ajánlatok magyar, esetleg francia nyelven kéretnek: Erényi Béla győgygyógyász, szabadszállás (Pestmegye). 6086

Társ

kerestetik, kereszény, egy tisztavideki gőzmalomnak nagyobbitásához 60-70 ezer korona betételt. Ajánlat kérések: B. B. 53' jelleg alatt Godberger A. V. hirdetői irodába Budapest, Váci-utca 20.

Férő, női-dívat

és rövidruha-üzlet vidéki város főtérén, olcsó boltból, azonnali eladó, az üzlet értéke berendezéssel együtt körülbelül 8000 korona. Cim a kiadónálban. 2894

Álkaalmazást

keres egy végkísérlettel vasutas kintő bizonyítványokkal, ki minden irodai munkára alkalmas. Esetleg 5-600 korona övaddal pénzbevezető, vagy pénztárnoki állást elfogad. Cim a kiadónálban. 2851

Óvadékképes

29 éves fiatal ember jelenleg egy nagyobb intézet hivatalnok, mint pénztáros, vagy más bizalmi állást keres. Ajánlatokat kérek, 2000-3000 korona. 2723

Állást

keresek egy tisztességes izr. családnál mint egyszerű bönne. Beszéltek magyarul és németül; jártas vagyok a ruhavarrás és kézművadás. Cim "S. Sz." alatt a kiadónálban. 2891

Mosóné

keresek, ki a fehérműt nem rongja s azt javítani tudja. Cim a kiadónálban. 2885

Gazdasszonyi

Állást keres özevgy gazdasági; ki a falusi gazdasági teendőkben teljesen otthonos. Cim a kiadónálban, a hová ajánlatok "Gazdasszonyi" címen is küldhetők. 2894

Üzlet

Csongrádon egy vegyes kereskedés jó forgalommal, családi körülmények folytán azonnali eladandó. Ajánlatok "Üzlet" címen e laphoz kéretnek. Ügy-nökök ajánlata is figyelembe vételk. 2895

Egy jó forgalmu

uri-, női-dívat és rövidruha-üzlet egy 60.000 lakosnál bíró városban kedvező feltételek mellett azonnali eladó. Cim a kiadónálban. 6043

Előkelő

magyar állami hivatalnok a legerényebb feltételek mellett házfelügyelői állást keres. Cim a kiadónálban. 2345

Egy elegánsan

berendezett hónapos szoba előszobával, egész külön bejárattal a Váci-körúton, közel a Törvénykezési Palotához, fiatal orvos vagy ügyvédnek is igen alkalmas, májusra kiadó. Cim a kiadónálban. 2865

Dohánytözsde,

a körút legelőkelőbb helyén, nagy forgalommal, betegség miatt rögön átadandó. Cim a kiadónálban. 6088

Egy magányos

özvegy urinónél teljes ellátást nyerhet egy urinónél. Cim a kiadónálban. 6084

3 águ gázcsillár,

gázlámpa, lyra-alakú lámpa és gázkészítő 40 főtér eladó. Megtekinthető délután II. Pauler-utca 14. II. em. 6. 6086

Teljes ellátást

kaphat egy tisztességes urinóber, egy intelligens urinónél a Dohány-utca-ban, a két szobás közepében. Cim a kiadónálban. 2889

Expedicióbá

tanuló leány felvételt. értekezni lehet délután 4-6 óg. Cim a kiadónálban.

Jobb

izraelita családából való tanuló teljes ellátást kaphat distingvált családnál, a Kerepesi-ut közelében. Cim a kiadónálban. 2888

Gyárihivatalnokok

figyelmébe. A Linsergyárral szemben egy csinosan burorozott szoba azonnali kiadó. Cim a kiadónálban. 5867

Különbejárati

férgemtes, tiszta, csinos burorozott szoba a Teréz-körúton azonnali kiadó az Andrásy-utca (Oktogon) közelében. Cim a kiadónálban. 2868

Kerékpár

(Styria) alig használt és egy 16-os Lancaster (Piper-gegyer) jutyányosan eladó. Cim a kiadónálban. 2881

Irodai munkát

keres szerény feltételek mellett iskolázott fiatalembert. Cim a kiadónálban. 2880

Kindó.

Egy burorozott szoba és konyha a Hermina-utca, a villanyos vasuti megállóhely közvetlen közelében, gyönyörű helyen, jutyányosan kiadó a nyári időnyre. Cim a kiadónálban. 2869

Csinos

fiatal intelligens urinó ajánlkozik jobb üzletbe pénztárnoknóknál, elarusítóknóknál, szép írással bír, irodába is alkalmas, esetleg biztosítékkal is rendelkezik. Cim a kiadónálban. 2867

Kitűnő szabóné

ajánlkozik házakraző mérsekeket díjazásért. Cim a kiadónálban. 2892

Szent-Endre

külvárosban, Izbégen kisebb nyaraló, egy 401 önllyi szép gyümölcsösökkel szabad kézből eladó. Kies vidék, jó forrásvíz. Cim a kiadónálban. 2897

Közhögnéni,

rekedésnél vegyenek 30 kért Rétly-féle pemetőfüekorkát.

Fiatal

magános urinónél, szépen burorozott utcai szoba kiadó. Nyugoti pályaudvar villamos mentén. Cim a kiadónálban. 6090

Butorvevőknek

különös alkalom nyílik jó, szolid butorokak legmodernebb kivitelben legjutyányosabb árakon bevásárolni. Igen biztos helyekre kedvezményes fizetési feltételeket is adok Rottenbiller-utca 66. kárpitos mesternél. 6092

Disznóhus

finom füstölt, 23 krajcár kilója, 10 kilós vételnél 26 krajcár. Tormahus 20 krajcár. Pácolt hus 20 kr. Nagyobb rendelésnél megfelelő engedmény. Perlez grára, Budapest, IX., Sorokári-ut 17. 6091

Remington-írógép-

és azorsíró-írógép. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület gyorsíró tanfolyamaira öz. Mezeyné-Bányai Aman-dá okl. tanítónő vezetésével a magányos levezetővel és német kurzussal kezdődnek. A Remington-írógép és ezen gyorsíró tanfolyamokra férfi és nő jelentkezőket korlátolt számban felvesz. Glogovaki és Tsa, Erzsébet-tér 16.

Eladó

Kispesten, Csokonay-utca 4. szám alatt levő villa. Értékezhethi a házastier által megjelölt egyénnél. 6088

7 szoba butort

akarok venni. Lehet használt is, de tiszta állapotban. Ajánlatok "Butor" jellegűre e lapoz. 6088

ERENYI-féle

lehtiol-Salicyból egy télegelést megzúntat; hóvizkeletet, mindennemű szomorbetegséget, bőrküegget, izzádszt. Szagatlan. Ártaimatlan. 1898

Butorok

részletre BUTOROK haszonbérletre

Hivatalnokok, lelkészek, újságírók, kereskedők és hitelképes évi lakók másrészt árakon kaphatnak háző, ebédész, szalon, urizsoba berendezéssel finom és egyszerű kivitelben. Külön osztály a haszonbérlet részére, villanvilágosítással és nyaralóknak. Szíves megkeresések kerepesi-ut 64. sz. a. az I. emeleti butorkezeskedésben. Steiner Ignác részletfőnökknél.

Lakást változtatók

figyelmébe ajánlom dusan felszerelttraktortak szobáiduszakban u. m. Olajfénnyel, aquarellek, acémeltézetek, keretek, rendelőszobák minden árban. Oslópok, szobrok, dísz-irák, szalon szerviz dohányzó, fénykép, és írárszatók, florentini és velencei tükrök, képpálványok, etagerek, palma edények, fali tányérok, ülőkek (szalon lámpák selyemernyőkkel 25 százalék engedménnyel), bronz és porcellán díszek stb. minden tárgyon a legolcsóbb árak vannak feltüntetve. Lakodalmi ajándékokban nagy választék Hegedűs Zsigmondnál. Andrásy-ut 56.

Óriási rák.

A világ legnagyobb fajtája, eleven, friss állapot, való megérkezésről kezessek meg. 5 kilós postakosár bérmentve 80-90 szép levaszák 2.75 frt, 60-70 legnagyobb óriásrák körül ölvál 3.25 frt, 40-45 ritka szép szolo és igen szolo, a világ leg. fajt. 4.50 M. S. Kramer, Podwoleczyska 7.

Nevelőnők

magyar- és idegen nemzetiségű, zenében, nyelvekben képzetek, gyermekkereskedők, bönnek elhelyezésre öv. Nitschke Gerson Anna. Al-tal Budapest, Erzsébet-körút 92.

4 3/4 kiló kavé

kérménye utánvétel vagy előre fizetve, jótállás az árú jószágért. Afrika mooca, gyönyörű, frt 3.70 Santos, küllón, frt 3.70 Salvador, szód, frt 4.20 Caylon, kékeszöld küllón. leges finom 5.50 Aranyvá, srgás küllón- 5.30 Gyöngyvá, nagy finom 5.20 Arab mooca, leg. arom. 6.35 Árjegyek váltárattal ingyen. Ettlinger & Co., Hamburg.

Butorvevőknek

különös alkalma nyílik jó, szolid butorokak legmodernebb kivitelben legjutyányosabb árakon bevásárolni. Kecskenéti-utca 6. sz. I em. a. 10.

A fenyűfák

kiültetésének legalkalmasabb ideje (ápr. 15-től május 15-ig) közeldel. Készletben van 30,000 drb.

Arak:

Picea excelsa (Fichte). Je gonyefenyű 10-30 cm. magas 1 drb 24 fill. 100 drb 16 korona. Ugyanaz 30-60 cm. magas 1 drb 50 fill. 100 drb 30 korona.

Ugyanaz 60-90 cm. magas 1 drb 70 fill. 100 drb 50 korona.

Ugyanaz 90-110 cm. magas 1 drb 90 fill. 100 drb 70 korona.

Ugyanaz 110-150 cm. magas 1 drb 1 korona 10 fill. 100 drb 90 korona.

Pinus austriaca (Fekete-fenyű) 10-30 cm. magas 1 drb 30 fill. 100 drb 20 korona.

Ugyanaz 30-60 cm. magas 1 drb 50 fill. 100 drb 40 korona.

Pinus communis (Erdelifenyű) 80-90 cm. magas 1 drb 70 fill. 100 drb 60 korona.

Larix (Luchfenyű) 120-150 cm. magas 1 drb 1.30 kor. 100 drb 110 kor.

Ugyanaz 150-200 cm. magas 1 drb 1.50 kor. 100 drb 130 kor.

Pinus Strobus (Tömjenfenyű) 1 drb 1.00 kor. 100 drb 130 kor.

Abies balsamea (nemes fenyű) 1 drb 70 fill. 100 drb 50 korona.

Ezenfelül szaladon tenyésző külföldi (exoticus) tűlevelűek 30 fajban, a legkülönbözőbb színváltozatokban, kezdve a legsötétebb kékes zöldtől az ezüstfehér és aranyárga színváltozatig.

Ezidei téli nemestítyények részben virággal, 1 drb magaderekü 60 fill. 100 drb 50 korona.

Részletes képes árjegyzéket kívánatra küld: Gróf Bathányi Zsigmond-féle

uradalom intézősége, Csacndák, posta: Vas-Ferencválva. 10367

Angol tapéta raktárak.

Ajánlja nagy raktárak bel- és külföldi kárpitokban, kávéházak, vendéglők, épületek és lakások kárpitozását helyben és vidéken is azonnali és jutyányosan elvégzi.

Minus Jakob Budapest.

Főüzlet: Kerepesi-ut 6. Fióktüzet: Irányi-ut. 25

CSIZ

ezüdozerint a legerősebb Jód-Brom-Forrás-Fürdő. Eshajlata száraz, meleg, győgeredményes megfogók. Fürdő-üzlet az us 1-61. sz. szobákban, végül 180 kéymelenen felszerelt lakozba; szanatórium, gyógyár: zongora, olvasó-lámpák-terem; jász-tennis; terem. Kátoztatók, álma-hivatalnokok május 1-től június 15-éig és augusztus 15-től szeptember végéig nyitók. és fürdő-üzletükben szobák-kezdés-ményben részlednek. Hivatalos felügyelő: Dr. Saasy János. Kimerőlő propágnstusokai szolgálatára a fürdővezető: Csiz Péter-Rina-Szász. Az évad alatt posta és távbeszélő. Csiz Fülöp-Mikolaj vasútvonal állomásán.

ESZOLD árak.

MAUTNER HENRIK butorszállítási és be-raktározási vállalat BUDAPEST, VIII. József-körút 21. Szárazraktárak

Butor

egy kézpénzért, mint részletfizetésre legjutyányosabb kivitelű legjutyányosabb kárpit

Ehrentren és Fuchs

testvérekknél BUDAPEST, VI. Teréz-körút 8. sz. (Andrássy-út közelében.) Képes árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk. Részletfizetésre is.

POLOSKÁK,

szabogarak, csóánybogarak, molylek, hangyák, szöcskék, legyek, stb. kérteltes és gyökereken kírítja csak az emindon

rovart irtó porom

dobozokban 1 ftr/jár, kisebb 65 és 30 krajcárjával. Törlesesen mérlegmennyiségben és biztosan

csótány- és szabogár-irtószer,

dobozokban 1 ftr/100 és 1 ftr/500

FULGURIN

az egyetlen foglalkozás, mely fölélyes hatásosságú a csóányok ellen. Fulgurin indult és minden károztól véd. még a legmodernebb kárpit (tapétán) vagy a mögött is sikeresen alkalmazható. Fulgurin valóban csak 18 éves történelmében és 1 ftr/100 literes palackokban. Mindkettőt csotolati el- látvá.

Cs. és k. sz. a. maga nemében egyetlen hatá-

palány és egér-irtószert

REISS B

vegyszerrel termékek gyárban. Budapestten Király-utca 41. 1-60 emelet. 1888. Ami minden tévedés elkerü- lésére vezet - különös figye- lembe veszd!!!

Füvészkedés Budapeston:

Katal Sándor, VII. Király-utca 8. Károly-körút sarkán, 80hm Károly V., Nagykorona utca 12 Kray E. és Tarsa, V. Váci-ut 14. sz. Frank-féle vasútvárban 8. VII. Kerepesi-ut 50. sz. a Népszínház átellenében, Takács Lajos IV., Kossuth Lajos-utca 10. szám.

Butor

kézpénzért vagy legolcsóbban részletfizetésre FUCHS BODOG-nál BUDAPEST, József-körút 26. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szolid árak.

MAUTNER HENRIK butorszállítási és be-raktározási vállalat BUDAPEST, VIII. József-körút 21. Szárazraktárak

Justiz Leopold,

lodenruha-specialista, Bécs, IX., Währingerstr. 48. Hivatalnok nadrág, szür- ke, tricót 5.00 Hivatalnok zubb-ny ál- lamzöld 7.00 Torna nadrág, drap, tricót 5.50 Double-hálókabát 7.00

Zálogházi

cédulákat veszek. Eladók 13 latos ezüst érvékesle- tokok, grammja 5 kr., gi- randókat, gyertyatartók- kat, haltáncok, tálcák, grammja 6 kr., 12 darab ezüst érvékeszők 8 fr 50 kr., teljes 12 szemlére 138 teljes érvékesletoke- t 138 ftr/100 kezdve, az vá- laszték mindennemű ezüst mütszős tárgyak- ban, arany tülkőknél kö- lögözők, grammja 85 kr. lögözők, arany gyűrűk 2 másszav arany gyűrűk 2 ftr 40 krtól, tula remon- totr órák 6 fr. Grünberger Armin Béla örökösai Bu- dapest, IV. Városház-ter 9. p. em. 23. Harigbár. Képes árjegyzéket bér- mentve és ingyen. Részletfizetésre is.

Butor

egy kézpénzért, mint részletfizetésre legjutyányosabb kivitelű legjutyányosabb kárpit

Ehrentren és Fuchs

testvérekknél BUDAPEST, VI. Teréz-körút 8. sz. (Andrássy-út közelében.) Képes árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk. Részletfizetésre is.

Uri Havelock

7 ftr/100, Női Havelock 9 ftr/100, Fiu Havelock 4 ftr/100

Leány Havelock

5 ftr/100 feljebb. A legjobb csak

a tirolinál

Justiz Leopold,

lodenruha-specialista, Bécs, IX., Währingerstr. 48. Telefon 7248. sz.

tanítók egylete házának

az osztr. turista, a touring-club és számos körkép- arnyegyet stb. szállítók.